

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
ทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
ทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN PROMOTING THE USE OF
EDUCATIONAL TECHNOLOGY OF TEACHERS IN EDUCATIONAL
INSTITUTIONS IN THE DOKKHAMTAI GROUP 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
ทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1

ของ ไพริณ สุระเสียง

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตฐประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชระ จตุพร)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ไพริณ สุระเสียง, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา
- คำสำคัญ:** บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำนวน 92 คน จาก 10 โรงเรียนในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .807 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN PROMOTING THE USE OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY OF TEACHERS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE DOKKHAMTAI GROUP 1

Author: Pairin Surasiang, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Dr. Namfon Gunma

Keywords: Role of Educational Institution Administrators, Promoting the use of Educational Technology

ABSTRACT

The objective of this research was to 1) study the role of school administrators in promoting teachers' use of educational technology in educational settings. 2) To compare the role of school administrators in promoting teachers' use of educational technology in educational institutions. Southern Kham Group 1 according to teacher feedback Classified by education level and work experience The subjects used in the study were 92 teachers in Dok Kham Tai Group 1 schools from 10 schools in Dok Kham Tai Group 1 using sampling according to Krejcie and Morgan's ready-made tables. The research instrument was a questionnaire. The 57-item 5-level estimation scale had a consistency index (IOC) between 0.67–1.00 and a confidence of the entire questionnaire of .807. The statistics used for data analysis were frequency and percentage, mean, standard deviation (SD), t-test, and variance analysis. One-Way ANOVA.

The results showed that: 1) The role of school administrators in promoting the use of technology. The education of teachers in Dok Kham Tai Group 1 as a whole and individually is at a high level. 2) Teachers with different levels of education and work experience There was no statistically significant difference in the overall and individual roles of school administrators in promoting the use of educational technology in Dok Kham Tai Group 1 institutions. Overall and individual aspects were not statistically significant at the .05 level

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, นางสาว รุสนันท์ แก้วตา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ 3. นายพรเลิศ คำมาเร็ว ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน บ้านห้วยลานที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งทางด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำ แก้ไขให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ทุกสถานศึกษาที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และอนุญาตให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม และได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดส่งคืนให้ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจจนทำให้งานวิจัยแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และมหาวิทยาลัยพะเยาที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษาโดยตลอดทำยนี้ผู้ศึกษา ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวที่สนับสนุน และคอยให้กำลังใจทุกเวลาที่เหนื่อยล้า ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ไพริณ สุระเสียง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	16
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
กรอบแนวคิดการวิจัย	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	76
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
บทที่ 5 บทสรุป	103
สรุปผล.....	103
อภิปรายผลการวิจัย.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	115
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ	122
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผลการ ตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	123
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	132
ภาคผนวก ง รายงานหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	133
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	134
ภาคผนวก ฉ เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	143
ประวัติผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ของปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา	39
ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	82
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	83
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน	84
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน	85
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	87
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน.....	88
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	90
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการบริหารจัดการ.....	91

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ.....	93
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู	94
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี	95
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี.....	96
ตาราง 14 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	97
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....	99
ตาราง 16 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (n = 92)	101

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	75
------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทำให้โลกปัจจุบันก้าวสู่ยุคเทคโนโลยีอันส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการทุก ๆ ด้านเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในความเป็นอยู่ของพวกเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังจะเห็นได้จากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การแพทย์ การพาณิชย์ธุรกิจ บันเทิง การศึกษา การสื่อสาร โดยเฉพาะในวงการการศึกษา ซึ่งทางภาครัฐพยายามจะนำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าและทันสมัย เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ด้วยเหตุนี้ การจัดการศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นการเตรียมพัฒนาบุคลากรภายในประเทศให้พร้อมทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ เพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564) ที่มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารได้ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิธีการเรียนการสอน ซึ่งทำให้เกิดแนวทางใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการศึกษารูปแบบเดิม คือ บทบาทของเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีต่อวิธีการเรียนการสอน ส่งผลให้ลักษณะการเรียนรู้จะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ อีกทั้งยังมีบทบาทต่อครูผู้สอน โดยจะทำให้ครูผู้สอนเปรียบเสมือนที่ปรึกษา กล่าวคือ หน้าที่และบทบาทของครูผู้สอนจะเปลี่ยนจากการบรรยายหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวมาเป็นการกล่าวนำเข้าสู่บทเรียน และทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ ให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนเท่านั้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ (สุชาติ ทิพวงศ์, 2551, หน้า2)

จากรายงานผลการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานของโรงเรียนภายใต้โครงการ คอนเน็คชั้ดีในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ประจำปีงบประมาณ 2564 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา คือ มีอุปกรณ์ ICT บางส่วนไม่พร้อมใช้งานและไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน เจ้าหน้าที่ ICT ประจำอยู่โรงเรียนที่ห่างไกลกัน เมื่ออุปกรณ์มีปัญหาบางครั้งต้องใช้เวลานานและการแก้ไขบางอย่างบุคลากรของโรงเรียน ยังแก้ไขได้ไม่ดีเท่า ICT เมื่อเกิดอาการติดขัดของเครื่องคอมพิวเตอร์ คณะครูต้องซ่อมเอง อาจทำให้เกิดความเสียหายได้ อุปกรณ์ชำรุดเสียหาย ไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซมในด้านระบบอินเทอร์เน็ต ปัญหา คือ ดำเนินการเบิกจ่ายค่าบริการเน็ตล่าช้า เพราะโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากจุดบริการ ทำให้เสียเวลาในการเดินทางไปชำระค่าบริการ เพราะต้องใช้ใบเสร็จรับเงินในการเบิกจ่าย ไม่สามารถจ่ายทางออนไลน์ได้ สัญญาณเชื่อมต่อไม่เสถียร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2564:2)

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เรื่องการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ (วัชรภรณ์ คงเกิด, 2561) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษามีการจัดระบบการสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพในห้องคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ภายในสถานศึกษา มีระบบสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพภายในห้องคอมพิวเตอร์ ช่วยกระตุ้นให้การนักเรียนมีความสนใจเกิดการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา

อย่างไรก็ตามสถานศึกษายังมีความต้องการยังมีความต้องการให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านวัสดุครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งขณะนี้มิใช่ครบทุกแห่ง แต่ยังคงขาดความเสถียรหรือมั่นคงในการใช้งานหากระบบมีความเสถียรมั่นคงจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนครูสามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยนำความรู้ที่ได้มาจากระบบเครือข่ายซึ่งสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง (อมรรัตน์ จินดา, 2559) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับผู้บริหาร

นำไปใช้และพัฒนาตนเองให้เห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 และใช้เป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาโดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาการในการส่งเสริมการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับใด
2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 มีความแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูใน 10 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 โรงเรียน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 120 คน (ข้อมูลรายชื่อโรงเรียนสังกัด สพฐ. ปี 2566 ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970, p. 608 อ้างอิงใน คณาจารย์ภาควิชาการประเมินและการวิจัย, 2555, หน้า 100) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ
 - 1.1 ปริญญาตรี
 - 1.2 ปริญญาโทขึ้นไป

2. ประสิทธิภาพการทำงาน จำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 ต่ำกว่า 10 ปี

2.2 10-20 ปี

2.3 21 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูกลุ่มตอการค้าได้ 1 แบ่งออกเป็น 10 ด้านดังนี้

1. ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
6. ด้านการบริหารจัดการ
7. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ
8. ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู
9. ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี
10. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้ ดังนี้

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 10 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วิดีโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ รวมทั้งระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสรุปบทเรียน การสอนซ่อมเสริม การฝึกทักษะการคิดคำนวณ การทำ

แบบทดสอบ ใช้ในการสรุปบทเรียน ใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ การใช้สอนแทนครูในบางครั้ง และสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย

2. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติ และนอกห้องเรียน โดยเนื้อหาบทเรียนจะประกอบได้ด้วย ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ข้อความ เสียง วิดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ

3. การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้องแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลธุรการชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงานโครงการต่าง ๆ

4. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่าย เช่น ใช้ในการศึกษาค้นคว้าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ คลังข้อสอบ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ศึกษาการใช้งานโปรแกรม SMIS, M-OBEC, B-OBEC โปรแกรมข้อมูลประชากรวัยเรียนและใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนจัดไว้ในห้องเรียน

เพื่อความสะดวกในการใช้งาน มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ทำการประเมินผลการใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ รมรงค์ให้ครูและนักเรียนเข้าใช้งานสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง จัดห้องสำหรับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วนและสวยงาม จัดหาบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบดูแล จัดระบบการบริการสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบการควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย

6. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลและรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน มีการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครู จัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม มีการกำหนดให้มีสถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม มีการสำรวจดูความพร้อมและความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้ อย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง

7. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู สนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยีและอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และผู้บริหารติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ

8. ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู หมายถึง ผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในภาคเรียนละ 1 ครั้ง และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

9. ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี การดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู และผู้บริหารนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู มาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง

10. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน และผู้บริหารมีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1
2. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1
3. เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู
ในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้1 ผู้วิจัยได้กำหนดการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหาร
 - 1.3 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของบทบาท
 - 2.2 ประเภทของบทบาท
 - 2.3 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.4 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา
 - 3.1 ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
 - 3.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
 - 3.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 3.6 ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.7 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ
 - 3.8 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู
 - 3.9 ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี
 - 3.10 ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้การบริหารนอกจากจะใช้ความรู้ในทางหลักการ ทฤษฎีต่าง ๆ มาช่วยบริหารแล้วจะต้องใช้ความสามารถส่วนตัวเพิ่มเติมเข้าไปในสัดส่วนที่เหมาะสมกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนั้น การบริหารได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมายและแตกต่างกัน

สุภาณี กิมแก้ว (2553, หน้า 9) และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 43) ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่า การบริหารนั้นเป็นการดำเนินการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการใช้กระบวนการในการบริหาร ได้แก่ การวางแผนงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงานการติดต่องาน การประเมินผล และการปฏิบัติงาน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หน้าที่ของผู้บริหารจึงมีการจัดวางนโยบายการวางแผนและการจัดตั้งวัตถุประสงค์ได้แก่ การมอบหมายความรับผิดชอบให้กับหน่วยงาน การประสานงานติดต่อ การจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งการติดตามประเมินผลและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุน ในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารไม่ต้องปฏิบัติเพียงแต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ซึ่งปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์กรในการบริหาร

กัลยกร หอมเพชร (2552, หน้า 18) ที่ว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยอาศัยหน้าที่ 14 ทางการบริหาร เช่น การวางแผน การสั่งการ การควบคุม การติดตาม และการประเมินผลเพื่อให้งานเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหาร การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม กล่าวว่าการบริการ คือ การดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กร โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

บรรจบ บุญจันทร์ (2556, หน้า 38) และจรุณี เก้าเอี้ยน (2557, หน้า 2) กล่าวอีกว่าการบริหาร หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันกับคนและโดยคน ระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เป้าหมายสูงสุดขององค์กร ส่วนนักวิชาการต่างประเทศ

Halpin (1966, p. 161) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ไว้ว่าจะเป็นทางการศึกษา การอุตสาหกรรม หรือองค์กรของรัฐ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ งาน (Task) หมายถึง งานที่ต้องทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ องค์กรใดปราศจากงานหรือภารกิจที่ต้องกระทำแล้วองค์กรนั้นก็ไม่มีที่หมายหรือมีเหตุที่จะดำรงอยู่ต่อไป ส่วนองค์กรที่เป็นทางการ (Formal Organization) หมายถึง กลุ่มชนิด

พิเศษเป็นกลุ่มสังคมที่ประกอบด้วยผู้นำและสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกขององค์กรต่างก็มีหน้าที่รับผิดชอบ มีบทบาทหน้าที่คาดหวังหรือที่กำหนดเอาไว้แตกต่างกันออกไป โดยสมาชิกทุกคนร่วมมือกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ส่วนกลุ่มผู้ร่วมงาน (Work Groups) หมายถึง บุคคลซึ่งถูกเลือกให้ดำรงตำแหน่งตามที่ระบุไว้ขององค์กรหนึ่งอาจมีผู้ร่วมงานกลุ่มเดียวกันหรือหลายกลุ่มก็ได้ และผู้นำ (Leaders) หมายถึง ผู้บริหารซึ่ง

Fester and Kettl (1991, p. 7) และ Hoy and Miskel (2001, pp. 437–438) กล่าวว่า การบริหารเป็นการตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำโดยการบริหารจัดการทำให้เกิดความสำเร็จและเห็นว่าการบริหารเป็นกระบวนการระดมความรู้ ความสามารถที่ทำให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้ผลสำเร็จสูงสุดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย นอกจากนี้ Herbert (1976, p. 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยผู้บริหารไม่ต้องเป็นผู้ปฏิบัติเพียงแต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ซึ่งปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์กรหรือเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกเป็นกระบวนการของการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ภารกิจขององค์การบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม การติดตาม และการประเมินผล โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญของการบริหาร

การบริหารนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อองค์การโดยตรง ส่งผลต่อความสำเร็จในงานของผู้บริหารโดยเฉพาะการบริหารจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารมีนักริชาการได้ให้ความสำคัญของการบริหารที่แตกต่างกัน

อัมพร พุดมี (2551, หน้า 36–38) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารที่มีต่อองค์การผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อองค์การ

1.1 ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้ตามนโยบายและเป้าหมาย

1.2 ช่วยให้องค์กรพัฒนาไปสู่รูปแบบที่ทันสมัยได้มาตรฐาน

1.3 ช่วยให้องค์กรมีความมั่นคง และพัฒนาไปในทิศทางและอัตราเร่งที่เหมาะสม

1.4 ช่วยให้องค์การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ แบบแผน งานไม่ล่าช้า

เพราะบุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจขั้นตอนและหน้าที่ในการทำงานเป็นอย่างดี

1.5 ช่วยให้บริการทำงานเป็นไปอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเพราะต่างก็มีความเข้าใจกัน

1.6 ทำให้องค์กรมีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ ศรัทธา จากบุคคลทั้งภายใน และภายนอกองค์กร

2. ความสำคัญต่อผู้บริหาร

2.1 ช่วยให้ผู้บริหารจัดระบบงานได้อย่างเหมาะสม เพราะได้นำความรู้ทางเทคนิค ที่การบริหารมาพัฒนาองค์กรให้เกิดความรวดเร็ว คล่องตัวในการดำเนินงานผลงานจึงออกมา ในระยะเวลาเหมาะสม

2.2 เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็น ขั้นตอน และมีเทคนิคในการบริหาร

2.3 ช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงไปตรงมา ตามวัตถุประสงค์

2.4 สร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานให้กับผู้บริหาร

2.5 ช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในองค์กรได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องกับลักษณะงานและสถานการณ์ที่เป็นอยู่

2.6 ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่การควบคุมการทำงานทั้งองค์กรของผู้บริหารได้

2.7 เป็นการจัดระเบียบและดูแลบุคลากรให้ทำงานเต็มความรู้ความสามารถของแต่ละคนให้มากที่สุดเพื่อประสิทธิผลของงาน

2.8 ช่วยให้ผู้บริหารมอบหมายงานและสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้ โดยตรงตามความสามารถ เขาก็จะเกิดความภาคภูมิใจ และถือเป็นเกียรติ รวมทั้งตั้งใจในการทำงานให้กับองค์กร

2.9 ผู้บริหารที่ใช้เทคนิคการบริหารจะตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ เพราะความสามารถคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้

3. ความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงาน

3.1 ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการยอมรับ ศรัทธา และสนับสนุนการดำเนินงานของ ผู้บริหารและกล้าที่จะเสนอความคิดเห็น

3.2 ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานที่ด้วยความมั่นใจ เต็มใจ เต็มความสามารถ และเต็มเวลา

3.3 สามารถดึงเอาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้ปฏิบัติงานของแต่ละคนออกมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

3.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการทำงานอันจะทำให้เกิดความร่วมมือ
รวมใจในการปฏิบัติงาน

3.5 เสริมสร้างกำลังใจ ความสามัคคีในการทำงาน และป้องกันการสมองไหลไป
ยังระบบงานเอกชน

3.6 ลดข้อขัดข้องใจและข้อขัดแย้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับ
ผู้บริหาร ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

3.7 ทำให้ผู้ปฏิบัติงานทราบทิศทางในการทำงานและเกิดทักษะจากการทำงาน

3.8 ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำทรัพยากรขององค์การมาใช้ให้เกิดประโยชน์
สูงสุดเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ใช้ รวมทั้งจัดหาทรัพยากรใหม่ ๆ ที่จำเป็นในการทำงาน
อยู่ตลอดเวลา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, หน้า 3) ได้อธิบายถึง ความสำคัญของการบริหารว่าเป็น
การจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วม
ดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการ
ประเมินผลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

Hoy and Miskel (2001, p. 4) ได้อธิบายถึง การบริหารว่า มีความสำคัญและส่งผล
โดยตรงต่อความสำเร็จในงานของผู้บริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจะประสบความสำเร็จ
หรือไม่ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการนำและการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยน
และพัฒนางานให้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารมีความสำคัญต่อระบบ
การปฏิบัติงานดำเนินการอย่างต่อเนื่องของมนุษย์ งานใด ๆ ก็ตามจะประสบผลสำเร็จได้
ต้องอาศัยระบบการบริหาร ที่เป็นเครื่องชี้วัดขององค์กร เพราะจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ
ความเจริญและความล่าช้าของสังคมมนุษย์ ถ้าขาดระบบการบริหารที่ดีมีประสิทธิ
การทำงานแล้ว งานก็จะไม่ประสบความสำเร็จ

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษา
เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
ในองค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมี
ประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย

อภิษิตา มะกรธรรม์ (2553, หน้า 16) และหวน พันธุ์พันธ์ (2556, ออนไลน์) กล่าวว่า
การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันของบุคคลฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ โดยดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาในการที่จะพัฒนาเยาวชน ประชาชน และสมาชิกของสังคมให้เจริญก้าวหน้า และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ณัฐรฎา พวงจันทร์ (2552, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้าส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552, หน้า 33) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ศิลาชัย อ่วงตระกูล (2553, หน้า 8) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ สมมาคุณ (2552, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการตามภารกิจของผู้บริหารที่ครอบคลุมขอบข่ายภารกิจที่รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล งบประมาณ และการบริหารทั่วไป เป็นต้น โดยมีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ รู้จักเลือกใช้และประยุกต์หลักการเทคนิค วิธีการบริหาร ตลอดจนกระบวนการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป้าหมายของสถานศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยใช้กระบวนการบริหารเพื่อให้งานทุกด้านของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามภารกิจอย่างเป็นระบบโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นหาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้คนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การศึกษามีการพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง สิ่งที่จะนำมาจัดกระทำ (การจัดการเท่ากับการบริหาร) กับการศึกษา ย่อมเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ

เพราะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์และเป็นศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย ปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาต้องการมาตรฐานของความสามารถมีการฝึกอบรมอาชีพ มีการจัดทำอย่างมีระบบ การบริหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ซึ่งถือว่าเป็นสัตว์สังคม สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่มีการรวมตัวกันเป็นหมู่เหล่า มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ จากหมู่บ้านเป็นเมือง เป็นประเทศ การที่คนรวมกันเป็นกลุ่มย่อมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมการทำงานร่วมกันเป็นไปด้วยความราบรื่นและยังเกิดความเจริญก้าวหน้า ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้แตกต่างกัน

พิสมัย แก้วเชื้อ (2552, หน้า 5-6) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีความสำคัญและความจำเป็นยิ่งขึ้น เพราะการศึกษา นอกจากจะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนยุ่งยากแล้วยังมีตัวประกอบอื่น ๆ อีกมากที่มีผลสะท้อนต่อการบริหารสถานศึกษาทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเผชิญการการแก้ปัญหาเหล่านั้นตลอดเวลาในบางประเทศ การบริหารการศึกษานับว่าเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่น้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ เช่น แพทย์ วิศวกร เป็นต้น ซึ่งพวกเขาเหล่านี้จะต้องได้รับการฝึกหัดอบรมมาเป็นเวลาหลายปีจึงจะมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้ ผู้บริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกหัดอบรมโดยตรงจึงจะจัดการศึกษาได้ดี คือ สามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ

จรรยาพร ธรณินทร์ (2551, หน้า 7) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่านักบริหาร ไม่ใช่จะเป็นกันง่าย ๆ หรือทำได้ในระยะเวลาอันสั้น หากแต่นักบริหารต้องสั่งสมทักษะ ประสบการณ์และบารมีเป็นเวลาแรมปี และได้สร้างสมทักษะของนักบริหาร คือ ประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งนักบริหารทุกคนพึงต้องมี คือ

1. องค์ประกอบของความสำเร็จในการทำงาน
2. การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนในการทำงาน
3. หลักและวิธีการประสานงาน
4. กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ
5. การประชุมและการทำงานเป็นทีม
6. ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
7. พฤติกรรมการเมืองในองค์การ
8. มนุษย์สัมพันธ์และการจูงใจ
9. การสื่อความหมายและการเขียนหนังสือราชการ
10. สุขภาพและการพัฒนาบุคลิกภาพ

11. ความรับผิดชอบในการบริหารองค์กร
12. การดำรงชีวิตและจริยธรรมในการทำงาน
13. การเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิต
14. กระบวนการกลุ่มและการทำงานเป็นหมู่คณะ
15. การพัฒนาภาวะผู้นำ

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557, หน้า 1-2) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่องค์กร การที่องค์กรจะมีประสิทธิภาพหรือล้มเหลวย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้จัดการเป็นสำคัญ ซึ่งจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าปราศจากการบริหารจัดการที่ดีและทักษะการบริหารที่ดีของผู้บริหารองค์กร ดังนั้น การจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 49) ได้สรุปว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ และสั่งสมทักษะ ประสบการณ์ กำหนดเป้าหมาย และการวางแผนในการทำงาน และการนำมาใช้ให้มีความสำเร็จลุล่วงในการปฏิบัติงานการยอมรับจากบุคคลภายในและภายนอกสถานศึกษารวมทั้งการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของบทบาท

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทเป็นแนวคิดทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาพฤติกรรม ที่นำมาใช้ในการศึกษาบุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม มีการปฏิสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกันทางสังคมจะมีผลต่อบทบาทที่บุคคลดำรงอยู่ บุคคลหนึ่งอาจมีหลายบทบาทขึ้นกับสถานการณ์ และสถานภาพบุคคลเป็นอยู่ในการแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสม บทบาทอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย บทบาท ที่กลุ่มสังคมร่วมกันกำหนดขึ้นมีทั้งบทบาทที่เกิดขึ้น มีทั้งบทบาทที่เกิดขึ้นตามวิถีทางกฎหมายหรือบทบาทอื่นที่มีแบบแผนพฤติกรรมกำหนดขึ้น

ตามความต้องการหรือการยอมรับของสมาชิกเป็นสำคัญ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความและความหมายของคำว่า “บทบาท” ไว้แตกต่างกัน

อุดม ธารณะ (2553, หน้า 25) และ ภัคจิรา สุนอุ้น (2556, หน้า 16) กล่าวว่า บทบาทนั้นเป็นการกระทำของบุคคลที่กระทำตามหน้าที่และสถานภาพสังคมกำหนด หรือตามฐานะตำแหน่งที่บุคคลมีอยู่) ที่ว่าบทบาทเป็นพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบาทที่ได้รับ และจะต้องปฏิบัติภารกิจในความรับผิดชอบให้เกิดประสิทธิผลตามที่สังคมคาดหวัง และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

ประจวบ แจ้โพธิ์ (2556, หน้า 8) กล่าวว่า ผู้นำเป็นหน้าที่ ความรับผิดชอบหรือพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากอำนาจหน้าที่ในการเข้าไปดำรงตำแหน่งหนึ่งโดยอยู่ในความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่มีมอบอำนาจเพื่อให้สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งความสามารถดำเนินงานตามบทบาทจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้นั้น ส่วนนักวิชาการต่างประเทศ

Leinson(1971, p. 11) กล่าวว่า บทบาทนั้นต้องสามารถมีความหมายได้ 3 ประการ ดังนี้คือ ประการแรก หมายถึง ปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ ประการที่สอง หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่จะคิดและทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ และประการที่สาม หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคม หรือแนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

Broom and Selznick (1977, p. 87) กล่าวว่า บทบาทนั้นเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งเฉพาะสังคม กล่าวถึง สิทธิและหน้าที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางสังคม ซึ่งบอกให้รู้ว่าแต่ละคนควรแสดงบทบาทอะไรบ้างและเป็นหน้าที่ของเขาที่ต้องแสดงพฤติกรรมตามบทบาทนั้น ๆ และเขาสามารถเรียกร้องหรืออ้างสิทธินี้ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรม หรือการกระทำของบุคคลที่ได้รับจากการกระทำตามหน้าที่ และสถานภาพทางสังคม โดยการปฏิบัติภารกิจ มีความรับผิดชอบ เกิดประสิทธิผลตามที่สังคมคาดหวัง เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ตามแบบแผน และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งชีวิตส่วนตัว และในการทำงาน ซึ่งแต่ละคนอาจมีบทบาทหลาย ๆ บทบาทในเวลาเดียวกัน

ประเภทของบทบาท

มนุษย์แต่ละคนจะมีบทบาทหลายบทบาท และแต่ละบทบาทต้องมีความสมบูรณ์หรือสมดุลกันพอสมควร หากยิ่งสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นเท่าไร บทบาทก็จะยิ่งแตกต่างกันไปมากขึ้นเท่านั้นเพราะบางบทบาทบุคคลโดยทั่วไปก็สามารถที่จะปฏิบัติได้ แต่บางบทบาทนั้นจำเป็นต้องอาศัยความชำนาญซึ่งมีคนไม่มากนักที่สามารถทำได้ เพราะผลงานที่ปรากฏแก่ผู้คนที่ทั่วไปนั้นจะต้องเต็มไปด้วยประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงจะเป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้บริหารที่จะทำงานประสพผลสำเร็จต้องรู้และเข้าใจบทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติอย่างไร ต่องานที่รับผิดชอบเพื่อการบริหารงานเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างของผู้นำการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องสร้างความประสานสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการจำแนกประเภทของบทบาทไว้แตกต่างกัน

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์และคณะ (2551, หน้า 9) ได้กล่าวถึง บทบาท มี 3 ประการ คือ บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย หรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งมีสถานภาพหนึ่ง ๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำตามนั้นก็ได้ บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ขึ้นกับบุคคลนั้น ๆ ที่คาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไรทั้งนี้เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทัศนคติบุคลิกภาพ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual or Enacted Role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริงซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้า ในขณะนั้นด้วย สถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม เช่น การกอดกันของกลุ่มต่าง ๆ และบทบาทที่กระทำจริง อาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติ หรือบทบาทที่บุคคลรับรู้ก็ได้

เดโช สนวนานนท์ (2551, หน้า 9) ที่กล่าวถึงลักษณะของบทบาท มี 2 ประการ คือ 1) บทบาทที่รัดกุม คือ บทบาทที่มีข้อกำหนดที่จะต้องปฏิบัติตามที่แน่นอนตายตัว ยืดหยุ่นไม่ได้ เช่น บทบาทของเจ้าบ่าวเจ้าสาวในพิธีแต่งงาน บทบาทของนายกรัฐมนตรี เป็นต้น พฤติกรรมที่จะต้องแสดงออกมาตามบทบาทนั้น อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบระบุไว้ชัดเจนในรูปของกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน 2) บทบาทที่ยืดหยุ่นได้ คือ บทบาทที่ยอมให้พฤติกรรมอันสัมพันธ์

กับบทบาทนั้นเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสมควร ไม่มีข้อกำหนดตายตัว เช่น บทบาทของบิดา มารดา มีกำหนดไว้กว้าง ๆ ทั่วไป ส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานะของบิดา เป็นต้น พฤติกรรมของบิดาต่อบุตรอาจจะแปรผันไปได้มากพอสมควร ระหว่างบิดาแต่ละคน

ธนวันต์ จัყศิริ (2554, หน้า 11) ที่กล่าวว่า ประเภทของบทบาทมี 2 ประเภท คือ

- 1) บทบาทที่เป็นทางการ (Formal Role) เป็นบทบาทที่ได้มีการมอบหมายให้อย่างเป็นทางการ กำหนดไว้แน่นอน มีระเบียบตายตัว เช่น เมื่อปฏิบัติราชการมีตำแหน่งหน้าที่การงานประจำ ได้แก่ เสมียนประจำแผนก หัวหน้าแผนก ผู้อำนวยการกอง เป็นต้น หรือเมื่อทำงานธุรกิจ มีตำแหน่งงานเป็นหัวหน้างาน ผู้จัดการแผนก ผู้จัดการส่วน ผู้จัดการฝ่าย เป็นต้นซึ่งแต่ละองค์กรจะต้องมีการกำหนดบทบาทของแต่ละตำแหน่งเอาไว้อย่างชัดเจนที่สุด เพื่อให้แต่ละคนสามารถปฏิบัติหน้าที่การงานตามบทบาทต่าง ๆ ที่ตนได้รับอยู่นั้นอย่างถูกต้องเหมาะสม
- 2) บทบาท ที่ไม่เป็นทางการ (Informal Role) ได้แก่ บทบาทที่ไม่ได้มีการแต่งตั้ง มอบหมายให้แก่บุคคลอย่างเป็นทางการแต่เป็นบทบาทที่ผู้ที่มีบทบาทอย่างเป็นทางการจะต้องปฏิบัติเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์แห่งบทบาทที่ตนครองอยู่นั้นเอาไว้ให้ได้ บทบาทที่ไม่เป็นทางการนี้ แบ่งออกได้อีกเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน คือ บทบาทในภารกิจ (Task Role) ซึ่งมุ่งไปที่การดูแลให้กลุ่มปฏิบัติงานได้ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ บทบาทในการสร้างกลุ่มและธำรงรักษา (Group Building and Maintenance Roles) ซึ่งหมายถึง บทบาทในการอำนวยความสะดวก และการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกันในบรรดากลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานร่วมกัน และสร้างสายใยแห่งสัมพันธ์ไมตรีต่อกันไว้ให้ผูกพันต่อกันไว้อย่างเหนียวแน่น มีความห่วงใย เอื้ออาทรแก่กัน บทบาทของบุคคล (Individual Role) เป็นบทบาทส่วนตัวของแต่ละบุคคลที่เติมเต็มความเป็นตัวของตัวเอง ทำให้ตัวเองมีความสุข มีความพึงพอใจกับชีวิตเป็นเรื่องของส่วนตัวไม่ใช่เรื่องกลุ่ม บทบาทส่วนตัวนี้บางทีแทนที่จะเป็นเครื่องช่วยสนับสนุนสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคคลในกลุ่ม ก็อาจจะกลับกลายเป็นสิ่งที่อุปสรรคขัดขวางความผูกพันระหว่างกันและกันไปเสียก็ได้ หากบุคคลนั้นมีลักษณะอุปนิสัยใจคอเป็นไปทางที่เป็นลบ เห็นแก่ตัว อิจฉา ริษยา เป็นต้น

ดวงกมล กิ่งจำปา (2555, หน้า 12) ได้จำแนกบทบาทตามตำแหน่งในสังคมทั่วไป ออกเป็น 5 บทบาท คือ บทบาทตามเพศ และบทบาทตามวัย ได้แก่ บทบาทของผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ผู้ใหญ่ เป็นต้น ซึ่งเป็นบทบาทที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของเราตลอดชีวิต บทบาททางอาชีพ ได้แก่ บทบาทของพ่อบ้าน ครู หนายความ เป็นต้น บทบาทประเภทนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างอิสระและเสรี มากกว่าบทบาทประเภทอื่น บทบาทเกียรตินิยม ได้แก่ บทบาทของหัวหน้า

ลูกน้อง คนรับใช้เป็นบทบาทของครอบครัว ได้แก่ บทบาทของแม่บ้าน พ่อ ลูก เป็นต้น บทบาทในกลุ่มหรือที่มีความสนใจคล้าย ๆ กัน ได้แก่ บทบาทของสมาชิกในกลุ่มชนต่าง ๆ เป็นต้น

Hunt (1971, p. 6) ที่กล่าวว่า บทบาทที่บุคคลแสดงออก สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ บทบาทที่กำหนดโดยสังคม เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ว่าบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้น จะต้องทำอย่างไร เช่น สังคมกำหนดไว้ว่า ครูต้องทำหน้าที่สอน แพทย์ต้องทำหน้าที่รักษาคนไข้ เป็นต้น บทบาทที่กำหนดให้คนเป็นตัวอย่างของสังคม เช่น การแต่งกาย การพูดจา ความประพฤติของคนในสังคมนิยมบ่งบอกวัฒนธรรมของตนในสังคมนั้น บทบาทที่สังคมคาดหวัง เป็นบทบาทที่ผู้อื่นคาดหวังไว้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะปฏิบัติอย่างไร เช่น ผู้ที่เป็นครูจะต้องมีความรู้ มีความประพฤติ และคุณธรรมของการเป็นครูที่ดี บทบาท ที่มีแต่ละคนต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์และหน้าที่ที่กำหนด เช่น ครูควรจะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้าราชการครู เป็นต้น บทบาทที่ต้องปฏิบัติตามความคาดหวังของผู้ร่วมงาน เช่น คนสองคนทำงานร่วมกัน ต่างมุ่งหวังของฝ่ายตรงข้ามด้วยว่าจะต้องการทำอย่างไร

Broom and Selznick (1977, p. 36) ได้จำแนกบทบาทออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ บทบาทตามอุดมคติ (Ideate Role) เป็นบทบาทในอุดมคติที่มีการกำหนดสิทธิหน้าที่ ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีตัวบทกฎหมาย ระเบียบ กำหนดให้กระทำกิจกรรมในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ บทบาทที่เป็นจริง (Performed Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงซึ่งสังเคราะห์จากความเชื่อ ความหวัง การรับรู้ และประสบการณ์ของผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความกดดัน ขีดจำกัด และโอกาสในแต่ละสังคม ในระยะเวลา นั้น ๆ ด้วย และบทบาทที่ควรปฏิบัติ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่ง เชื่อหรือหวังว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับ แต่ยังไม่ได้กระทำ ซึ่งอาจจะไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติ (ไม่มีอยู่ในระเบียบกฎหมาย) และบทบาทที่กระทำจริง นอกจากนี้ บทบาทที่ควรกระทำยังขึ้นกับความแตกต่างขององค์กร ความคิดเห็นประสบการณ์ และการรับรู้ของผู้ดำรงตำแหน่งของแต่ละคนด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ประเภทของบทบาท สามารถจำแนกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับตำแหน่ง หน้าที่ ความรับผิดชอบในสังคม ของแต่ละบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งจะต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป โดยที่จะต้องทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ต้องรู้ และเข้าใจบทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติอย่างไรต่องานที่รับผิดชอบ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกประเภทของบทบาทออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทตามตำแหน่ง

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์การหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จได้นั้น มีองค์ประกอบหลายส่วนด้วยกันที่จะขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนวิธีปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ประสบความสำเร็จได้ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายแนวคิดด้วยกัน ดังนี้

พระครูวิจิตรธรรมโชติ (2551, หน้า 5) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีหน้าที่บริหารและควบคุมดูแลกิจการตลอดจนดำรงตำแหน่งชั้นสูงในองค์การใดองค์การหนึ่ง และในการบริหารจะต้องมีบุคคลหนึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งต้องเป็นผู้มีศาสตร์และศิลป์ มีความสามารถบริหารงานได้ทุกสาขาไม่ว่าจะเป็นการธนาคาร อุตสาหกรรม ธุรกิจ การศึกษา ถ้าเป็นโรงเรียน ผู้บริหารก็คือ ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

ธนวันต์ จุ้ยศิริ (2554, หน้า 17) ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียน นั่นก็คือ ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการที่ทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำองค์การ ดูแลควบคุมและดำเนินการให้นโยบายหรือแผนที่ได้วางไว้บรรลุวัตถุประสงค์ และดำเนินกิจการต่าง ๆ ขององค์การให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเสริฐ คำนอย (2555, หน้า 6) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่ดูแลรักษาพัฒนาองค์การให้ดำรงอยู่ด้วยความมั่นคง เจริญก้าวหน้า และใช้ความรู้ความสามารถ ความพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย นโยบายขององค์การ โดยหลักการและเหตุผลที่เป็นที่ยอมรับและประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมาผสมผสานเพื่อพัฒนาองค์การไปสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารที่จะเป็นผู้ที่ทำงานประสบผลสำเร็จต้องรู้และเข้าใจบทบาทของตนเอง ว่าควรปฏิบัติอย่างไรต่องานที่รับผิดชอบเพื่อการบริหารงานเป็นไปอย่างราบรื่นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ อย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างของผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางวิชาการ โดยต้องให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด และผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา และต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความประสานสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาครูให้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นสนับสนุนการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี

ประจวบ แจ้โพธิ์ (2556, หน้า 9) นั้นกล่าวว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีหน้าที่วางแผน ควบคุม ติดตามผล ประเมินผล และเป็นผู้สื่อสารเพื่อให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาองค์กรให้สามารถดำรง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความมั่นคง สามารถพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้าสูงขึ้น

หทัยรัตน์ โปรัตนาน (2557, หน้า 8) ยังกล่าวอีกว่า ผู้บริหารเป็นบุคคล ที่รับผิดชอบ บริหารองค์กรและมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรเป็นผู้ดำเนินการ จัดการงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จโดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในการ ผลักดัน ให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามและเป็นผู้ที่นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ส่วนนักวิชาการต่างประเทศได้กล่าวถึงเกี่ยวกับความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

Bradford and Cohen (1984, p. 27) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคล ที่ได้รับการเคารพยอมรับจากคนที่อยู่แวดล้อมเปรียบเสมือนเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศสำหรับการ ดำรงชีวิตซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำต่าง ๆ แก่บุคคลเหล่านั้น

Greene (1992, p. 16) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้มีบทบาทที่ต่างกัน ออกไปไม่ว่าจะอยู่ในสำนัก หน่วยงาน หรือในโรงเรียนจะเปลี่ยนบทบาทไปตามสถานการณ์ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ต้องคอยควบคุมและบริหารงานที่จะสร้างบรรยากาศ ในการทำงานให้ทุกคนยอมรับศรัทธาและส่งผลให้ผู้ร่วมงานมีความมุ่งมั่นทำงานอย่างเต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่บริหาร วางแผน ควบคุม ติดตามผล ประเมินผล ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศสำหรับการดำรงชีวิต มีหน้าที่ เพื่อให้สมาชิกในองค์กรสามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของ องค์กรที่ได้ วางไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยการใช้ความรู้ ความสามารถ ความพยายาม ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มศักยภาพให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่จะนำพาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในการ บริหารจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอความสำคัญไว้ดังนี้

เพ็ญพิชญา ภาไธโธง (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษานั้น ผู้บริหารมีความสำคัญยิ่ง เพราะสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายของประชากรส่วนใหญ่ ของประเทศผลของการบริหารโรงเรียนจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติ

ในการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาถือว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการบริหาร มุ่งที่จะดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรและเวลาน้อยที่สุด แต่งานบรรลุเป้าหมายและมีคุณภาพสูงสุด

จำลอง นักพ่อน (2555, หน้า 3) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถแสดงพฤติกรรมในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายและได้ผลลัพธ์ของงานที่ยอดเยี่ยมได้ผลลัพธ์ที่มีผลผลิตที่มีคุณภาพการที่จะระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพอย่างไรแท้จริง ควรจะมีศักยภาพเช่นไรนั้น อาจจะทำไม่ได้ เนื่องจากมีองค์ประกอบในหลายแง่มุมที่นักวิชาการที่มีชื่อเสียงด้านการบริหารต่างก็มีความเชื่อและมุ่งเน้นในศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวความคิดของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง

พิชญาภา ชันทอง (2554, หน้า 37) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เพราะเป็นผู้ที่ได้รับการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่และทำหน้าที่บริหารบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้และการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีนั้น จะต้องเข้าใจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อสามารถกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพรวมทั้งต้องรู้จักศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักของสถานศึกษา

ณัฏยานุ โพธิ์ชาธาร (2553, หน้า 13) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำสูงสุดของสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาโดยใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการบริหารจัดการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุมทรัพยากรขององค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนดอย่างมีประสิทธิภาพโดยการได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ธงชัย สันติวงษ์ (2555, หน้า 3, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักเกณฑ์ มีหลักวิชาการมาประยุกต์กับความสามารถ และมีการใช้ยุทธศาสตร์คู่กันไปกับยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ภายใต้สภาพโลกที่เปลี่ยนแปลงฉับไว ผู้บริหารจึงต้องเก่งกว่ายุคก่อน ๆ คือ แทนที่จำทำแต่การจัดการองค์การภายในเป็นส่วนใหญ่ให้มีระบบ และดำเนินการไปได้ราบรื่น แล้วจะต้องสามารถเผชิญและเอาชนะวิกฤติต่าง ๆ ได้ด้วย

วิชัย แหวนเพชร (2555, หน้า 5, สื่อบนออนไลน์) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความรู้คุณลักษณะที่จำเป็น ในการบริหารที่ถูกต้องเหมาะสมด้วยประสบการณ์ส่วนหนึ่งและต้องได้รับการลับให้คมด้วยการฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อการเข้าสู่การเป็นนักบริหารการศึกษาที่แท้จริง มีความตระหนักรู้ในบริบทของการเป็นนักบริหารทั้งด้านความรู้ การศึกษา บุคลิกภาพ คุณธรรม และพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันเหตุการณ์อยู่เสมอ ดังที่มีคำกล่าวที่ว่า พัฒนาชาติให้พัฒนาที่คน พัฒนาคนให้พัฒนาที่การศึกษา พัฒนาการศึกษาให้พัฒนาที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ ส่วนนักวิชาการต่างประเทศได้ให้ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

Conger (1989, p. 79) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะทำหน้าที่ของผู้นำทางการศึกษา ในการวางแผนนโยบายในเรื่องโปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการสอน บุคลากร นักเรียน ครูอาจารย์ การเงิน และงานธุรการต่าง ๆ

Hoy and Miskel (1996, p. 222) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็น ผู้ที่มีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือกับสังคมด้วยดีจากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจในการปฏิรูปการศึกษาและเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เพราะเป็นผู้ที่ได้รับการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ และทำหน้าที่บริหารทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่ดีนั้น จะต้องเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อสามารถกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องรู้จักศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักของสถานศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ของตนเองเสียก่อนที่จะบริหารงานใด ๆ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทรับผิดชอบในงานประจำตามที่กำหนดไว้แล้ว ยังต้องมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ อีก ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวไว้แตกต่างกัน

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 (27 เมษายน 2550, หน้า 21) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร ดังนี้ มาตรฐานวิชาชีพ

ผู้บริหารสถานศึกษามาตรฐานวิชาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามที่คุรุสภาได้กำหนดไว้ให้ผู้บริหารได้ศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา มี 3 ส่วน ที่สำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีมาตรฐานความรู้ คือ ผ่านการอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คุรุสภารับรอง และมีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา โดยมีความรู้อย่างน้อย คือ หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา นโยบายและการวางแผนการศึกษา การบริหารด้านวิชาการ การบริการด้านธุรการ การเงินพัสดุและอาคารสถานที่ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียนการประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการเทคโนโลยี การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์กับชุมชนคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากมาตรฐานด้านความรู้ผู้บริหรายังต้องมีมาตรฐานประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนและต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าหมวด/หัวหน้าสาย/หัวหน้างาน/ตำแหน่งบริหารอื่น ๆ ในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ส่วนที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ดังนี้ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาคุณสมบัติเบื้องต้นที่สำคัญ ประการหนึ่งของผู้บริหารมืออาชีพ คือการเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพด้วย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของการพัฒนาวิชาชีพได้แก่ การเป็นผู้ริเริ่ม ผู้ร่วมงาน ผู้รวมจัดงาน หรือกิจกรรม รวมทั้งการเป็นผู้เสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานขององค์กร เพื่อให้สมาชิกยอมรับและเห็นคุณประโยชน์ของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาองค์กร ตลอดจนการนำองค์กรให้เป็นที่ยอมรับกับสังคมโดยส่วนรวม ในด้านของการตัดสินใจในปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยต้องคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน ผู้บริหารมืออาชีพแสดงความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อองค์กร ผู้ร่วมงาน ผู้เรียนและชุมชนด้วยการตัดสินใจในการทำงานต่าง ๆ เพื่อผลการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย การตัดสินใจของผู้บริหารต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลการกระทำ เนื่องจากการตัดสินใจของผู้บริหารมีผลต่อองค์กรโดยส่วนรวมผู้บริหารจึงต้องเลือกแต่กิจกรรมที่จะนำไปสู่ผลทางบวก ผลต่อการพัฒนาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และระมัดระวังไม่ให้เกิดผลทางลบโดยมิได้ตั้งใจ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจความศรัทธาและความรู้สึกเป็นที่พึงได้ของบุคคลทั้งปวง นอกจากนั้นต้องมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพความสำเร็จของการบริหารอยู่ที่การดำเนินการเพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือผู้ร่วมงานได้มีการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพความสำเร็จของการบริหารอยู่ที่ดำเนินการเพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือผู้ร่วมงานได้มีการพัฒนาตนเอง

อย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารมีอาชีพต้องหาวิธีพัฒนาผู้ร่วมงาน โดยการศึกษาจุดเด่นจุดด้อยของผู้ร่วมงาน

กำหนดจุดพัฒนาของแต่ละคน และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับการพัฒนาด้านนั้น ๆ แล้วใช้เทคนิคการบริหารและการนิเทศภายในให้ผู้ร่วมงานได้ลงมือปฏิบัติจริง ประเมินปรับปรุง ให้ผู้ร่วมงานรู้ศักยภาพ เลือกแนวทางที่เหมาะสมกับตนและลงมือปฏิบัติจนเป็นผลให้ศักยภาพของผู้ร่วมงานเพิ่มพูนพัฒนาก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ผู้บริหารมีอาชีพวางแผนงานขององค์กรได้อย่างมียุทธศาสตร์ เหมาะสมกับเงื่อนไขและข้อจำกัดของผู้เรียน ครูผู้ร่วมงาน ชุมชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับนโยบายแนวทางเป้าหมายของการพัฒนาเพื่อนำไปปฏิบัติจนเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง แผนงานต้องมีกิจกรรมสำคัญนำไปสู่ ผลของการพัฒนา ความสอดคล้องของเป้าหมายกิจกรรมและผลงานถือเป็นคุณภาพสำคัญที่นำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพสูงมีความคุ้มค่าและเกิดผลอย่างแท้จริง และควรทำการพัฒนาและใช้นวัตกรรมบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับนวัตกรรมการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการนำไปสู่ผลงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ผู้บริหาร มีอาชีพต้องมีความรู้ในการบริหารแนวใหม่ ๆ เลือกและปรับปรุงใช้นวัตกรรมได้หลากหลาย ตรงกับภาพการณ์ เงื่อนไขข้อจำกัดของงานและองค์กร จนนำไปสู่ผลได้จริงเพื่อให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งผู้ร่วมงานทุกคนได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่มีความภาคภูมิใจ ในผลงานร่วมกัน นอกจากนั้นควรปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร ผู้บริหารมีอาชีพ เลือกและใช้กิจกรรมบริหารที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของบุคลากรและองค์กรจนบุคลากรมีนิสัย ในการพัฒนาตนเองเสมอ ผู้บริหารต้องมีความเพียรพยายาม กระตุ้น ชี้แนะ ท้าทาย ให้บุคลากร มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและชื่นชมผลสำเร็จเป็นระยะ ๆ จึงควรเริ่มจากการริเริ่มการร่วมพัฒนาการสนับสนุนข้อมูลและให้กำลังใจให้บุคลากรศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติ และปรับปรุงงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นค่านิยมในการพัฒนางานตามภาวะปกติ อันเป็นบุคลิกลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรและองค์กร รวมทั้งบุคลากรทุกคนชื่นชมและศรัทธาในความสามารถของตนจัดให้มีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารมีอาชีพสามารถนำเสนอผลงานที่ได้ทำสำเร็จแล้วด้วยการรายงานผลที่แสดงถึงการวิเคราะห์งานอย่างรอบคอบ ครอบคลุม การกำหนดงานที่จะนำไปสู่ผลแห่งการพัฒนาการลงมือปฏิบัติจริงและผลที่ปรากฏมีหลักฐานยืนยันชัดเจน การนำเสนอรายงานเป็นโอกาสที่ผู้บริหารจะได้คิดทบทวนถึงงานที่ได้ทำไปแล้วว่ามีข้อจำกัดผลดี ผลเสีย และผลกระทบที่มีได้ระวางไว้หรือไม่ ถ้าผลงานเป็นผลดีจะชื่นชมภาคภูมิใจได้

ในส่วนใด นำเสนอให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้อย่างไร ถ้าผลงานยังไม่สมบูรณ์และปรับปรุงเพิ่มเติมได้อย่างไร และจะนำประสบการณ์ที่ได้พบไปใช้ผลประโยชน์ในการทำงานต่อไปอย่างไร

คุณประโยชน์อีกประการหนึ่งของรายงานที่ดี คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการประเมินตนเอง รวมทั้งการทำให้เกิดความรู้สึกชื่นชมของผู้ร่วมปฏิบัติงานทุกคนการที่ผู้ปฏิบัติงานได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถและศักยภาพของตนเป็นขั้นตอนสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะนำไปสู่การรู้คุณค่าแห่งตนในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีผู้บริหารมีหน้าที่แนะนำ ตักเตือน ควบคุมกับดูแลบุคลากรในองค์กร การที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดีผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีมีจะนั้นคำแนะนำตักเตือนหรือการกำกับดูแลของผู้บริหาร จะขาดความสำคัญไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กรผู้บริหารที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความยุติธรรม และบุคลิกภาพจะมีผลสูงต่อการยอมรับของบุคลากร ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาต่อการบริหารงานจนสามารถปฏิบัติตามด้วยความพึงพอใจรู้จักที่จะอยู่ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ หน่วยงานการศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในชุมชนและเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม ซึ่งมีองค์กรอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบ ทุกหน่วยงานมีหน้าที่ร่วมมือกันพัฒนาสังคม ตามบทบาทหน้าที่ผู้บริหาร การศึกษา ผู้บริหารการศึกษาเป็นบุคลากรสำคัญของสังคมและชุมชนที่จะชี้แนะแนวทางการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าตามทิศทางที่ต้องการ ผู้บริหารมีอาชีพต้องร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ในการเสนอแนวทางปฏิบัติแนะนำ ปรับปรุงการปฏิบัติและแก้ไขปัญหาของชุมชน หรือหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดผลดีต่อสังคม ส่วนรวมในลักษณะร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติด้วยความเต็มใจเต็มความสามารถพร้อมทั้งยอมรับความสามารถรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศ ประชาธิปไตย และการร่วมมือกันในสังคมนำไปสู่การยอมรับและศรัทธาอย่างภาคภูมิใจนอกจากนั้นแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนา ความประทับใจของผู้ร่วมงานที่มีต่อผู้บริหารองค์กรอย่างหนึ่ง คือ ความเป็นผู้รอบรู้ทันสมัยทันโลก รู้อย่างกว้างขวางและมองไกล ผู้บริหารมีอาชีพจึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกทุก ๆ ด้านจนสามารถสนทนากับผู้อื่นด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนางานและผู้ร่วมงานการตื่นตัว การรับรู้ และการมีข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเหล่านี้ นอกจากเป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาแล้วยังนำมาซึ่งการยอมรับและความรู้สึกเชื่อถือของผู้ร่วมงานอันเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ลึกซึ้งต่อเนื่องต่อไป ในการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำผู้บริหารมีอาชีพสร้างนวัตกรรมขององค์กรด้วยการพุดนำปฏิบัติหน้า และจัดระบบงานให้สอดคล้องกับนวัตกรรมโดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้สำเร็จ

แล้วจนวนำไปสู่การพัฒนาตนเอง คิดได้เอง ตัดสินใจได้เองพัฒนาได้เองของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้บริหารมีอาชีพต้องแสดงออกอย่างชัดเจน และสม่ำเสมอเกี่ยวกับวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อให้ผู้ร่วมงานมีความมั่นใจในการปฏิบัติจนสามารถเลือกการกระทำที่สอดคล้องกับ วัฒนธรรมแสดงออกและชื่นชมได้ด้วยตนเองผู้บริหารจึงต้องสร้างความรู้สึกระบบความสำเร็จ ให้แก่บุคลากรแต่ละคนและทุกคนจนเกิดภาพความเป็นผู้นำในทุกระดับ นำไปสู่องค์กร แห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง ควรมีการสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ การพัฒนา องค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับความก้าวหน้าของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่ หยุดยั้งผู้บริหารจำเป็นต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้สอดคล้องสมดุลและเสริมสร้างซึ่งกันและกัน ผู้บริหารมีอาชีพจึงต้องตื่นตัวอยู่เสมอมองเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงมรณาคตและกล้าที่จะตัดสินใจดำเนินการเพื่อผลในอนาคต อย่างไรก็ตาม การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมเป็นสิ่งประกันได้ว่าการเสี่ยงในอนาคตจะมีโอกาสผิดพลาด น้อยลง การที่องค์กรปรับได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ ย่อมเป็นผลให้องค์กรพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความก้าวหน้าของโลกตลอดไป

ส่วนที่ 3 มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ผู้บริหารต้องมีจรรยาบรรณ ของผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา ดังนี้ จรรยาบรรณ ต่อตนเอง คือ ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ คือ ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และ รับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ คือ ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ หรือผู้รับบริการตามบทบาท หน้าที่โดยเสมอหน้า ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้อง ดีงาม แก่ศิษย์ หรือผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกายวาจาและจิตใจ ไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการด้วยความจริงใจ และเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ คือ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ จรรยาบรรณต่อสังคม คือ ประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนอกจากนี้ในระบบราชการพลเรือนไทย

สมรรถนะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) สมรรถนะหลักสำหรับข้าราชการพลเรือนทุกคน
2) สมรรถนะประจำกลุ่มงานสำหรับแต่ละกลุ่มงาน ดังนี้

อนันตชัย คงจันทร์ (2551, หน้า 42) กล่าวถึง สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารเพื่อการประเมินเข้าสู่วิทยฐานะโดยแบ่งเป็นสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ดังสาระสำคัญต่อไปนี้ สมรรถนะหลักควรมีการปฏิบัติงานของผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณลักษณะพื้นฐานที่จะส่งเสริมให้การทำงานเกิดคุณภาพคุณลักษณะดังกล่าว คือ ความสามารถเฉพาะหรือที่เรียกว่าสมรรถนะหลักโดยสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่พึงมีและได้รับการรับรอง แบ่งออกได้เป็น 4 สมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ : ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะที่ 2 การบริหารที่ดี: ความตั้งใจในการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง: การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานตัวเองซึ่งบันทึกร่องรอยคุณภาพ

สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม: การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นหรือแสดงบทบาทผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสมตัวบ่งชี้บันทึกร่องรอยคุณภาพสมรรถนะประจำสายงานนอกจากสมรรถนะหลักที่กล่าวมาแล้ว ยังมีการกำหนดให้ผู้บริหารมีสมรรถนะประจำสายงานที่มีความจำเป็นและสำคัญไม่ด้อยไปกว่านั้น ซึ่งสมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่

สมรรถนะที่ 5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ : ความสามารถในการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ แล้วแยกประเด็นเป็นส่วนย่อย ตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดสามารถรวบรวมสิ่งต่าง ๆ จัดทำอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตัวบ่งชี้ บันทึกร่องรอยคุณภาพ

สมรรถนะที่ 6 การสื่อสารและจูงใจ: ความสามารถในการพูด เขียน สื่อสารโต้ตอบในโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนจน สามารถชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วยยอมรับคล้อยตามเพื่อบรรลุจุดหมายของการสื่อสารตัวบ่งชี้ บันทึกร่องรอยคุณภาพ

สมรรถนะที่ 7 การพัฒนาศักยภาพบุคลากร : ความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและให้โอกาสผู้ร่วมงานได้พัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ

สมรรถนะที่ 8 การมีวิสัยทัศน์: ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ทิศทาง หรือ แนวทางการพัฒนาองค์กร ที่เป็นรูปธรรมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การยอมรับแนวคิด/วิธีการใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนางานตัวเองซึ่ง บันที่กรองรอยคุณภาพ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551, หน้า 32) กล่าวว่า บทบาทที่สำคัญของผู้บริหารได้กำหนดไว้ 17 บทบาท ดังนี้ คือ บทบาทผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) หมายถึง เป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา บทบาทผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีอิทธิพลให้คนอื่นคล้อยตาม บทบาทเป็นนักวางแผน(Planner) เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวรวมทั้งงานในสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้ตัดสินใจสั่งการการบริหารงานในสถานศึกษา บทบาทเป็นนักจัดองค์การ (Organizer) เป็นผู้กำหนดโครงสร้าง การบริหารงานในสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการมุ่งใจ ในการเปลี่ยนแปลง บทบาทเป็นผู้ประสานงาน(Coordinator) เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) เป็นผู้ที่บุคลากรในสถานศึกษาติดต่อ และประสานความสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) เป็นผู้คอยแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลและกลุ่มภายในสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้จัดระบบงาน (System Manager) เป็นผู้นำในการจัดระบบงาน และพัฒนาสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน(Instruction Manager) เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personnel Manager) เป็นผู้สรรหา คัดเลือก รักษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) เป็นผู้นำทรัพยากรทั้งทรัพย์สินและบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูง บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser)เป็นผู้ประเมินผลการทำงานและโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา บทบาทเป็นประธานในพิธี(Ceremonial Head) เป็นผู้นำทางด้านการจัดงานและพิธีการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับ

ชุมชน (Public Relater) เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงาน รวมทั้งการให้บริการแก่หน่วยงานอื่น ๆ

ภารดี อนันต์ นาวิ (2551, หน้า 262-263) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารมีความเกี่ยวข้องกับระหว่างบุคคล มี 3 บทบาท ได้แก่ เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มโดยเป็นตัวแทนขององค์กร เป็นผู้นำองค์กรเป็นผู้ทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่มสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาบุคคล สร้างความรู้สึกรับผิดชอบทางสังคม และความรู้สึกของคนในองค์กรเป็นคนกลางในการติดต่อเป็นผู้ผลิตและรวบรวมข่าวสาร ข้อมูลขององค์กรเป็นส่วนหนึ่งของสมาคม หรือเป็นผู้จัดประชุมกับกลุ่มสมาชิกทั้งในและนอกองค์กร โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 77) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำพาให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ได้นั้นต้องอาศัยคุณสมบัติที่สำคัญ คือ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใช้หลักธรรมทางศาสนา เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยใช้ระบบประกันคุณภาพเพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนางาน ซึ่งวิธีการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือมีความยืดหยุ่น และคล่องตัวนั้นผู้บริหารต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมไปสู่บทบาทใหม่ในฐานะผู้สนับสนุน ดังนี้ คือ บทบาทในการยึดคุณธรรม นำความรู้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิธีประชาธิปไตย บทบาทในการขยายโอกาสทางการศึกษาของประชากรในวัยเรียนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง บทบาทในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา บทบาทในการเสริมสร้างสถานศึกษา ให้เข้มแข็ง บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา บทบาทในการจัดการศึกษา สำหรับสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ บทบาทในเรื่อง การจัดการความรู้ เป็นต้น

สายัณต์ เสนววิรัช (2556, หน้า 7-8) กล่าวว่า บทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำ คือ บทบาทในการเป็นพี่เลี้ยงหรือเป็นต้นแบบ (Mentor Roles) บทบาทนี้ผู้นำ จะต้องมึลักษณะคือ ต้องเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนา ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ส่วนบทบาทในการอำนวยความสะดวก (Facilitator Roles) ผู้บริหารต้อง สามารถสร้างทีมงาน โดยการใช้การมีส่วนร่วม และรู้จักที่จะใช้การบริหารความขัดแย้งเข้ามาช่วย ส่วนบทบาทในการติดตามผล (Monitor Roles) โดนการติดตามผลงานของแต่ละบุคคล ติดตาม ผลงานของกลุ่มในภาพรวมบริหารผลงานขององค์กร บทบาทในการประสานงาน (Coordinator

Rotes) บทบาทในการดำเนินงาน (DirectorRoles) เป็นบทบาทในการสร้างวิสัยทัศน์วางแผนและกำหนดเป้าหมาย ออกแบบ และจัดโครงสร้างองค์การ มอบหมายงานเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของงาน บทบาทในการเป็นผู้ผลิต (Producer Roles) ทำงานให้เกิดผลงานอย่างเต็มที่ สร้างบรรยากาศการทำงานให้ได้ผลงานเต็มที่ บริหารเวลาและจัดการความเครียด บทบาทในการเป็นนายหน้า (Broker Roles) บทบาทเป็นผู้นำด้านนวัตกรรม (InnovatorRoles) ซึ่งสอดคล้องกับประจวบ แจ้โพธิ์ (2556, หน้า 11) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นตัวจักรสำคัญเป็นผู้กำหนดนโยบาย และทิศทางการทำงานด้านต่าง ๆ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงขององค์การโดยการจัดบรรยากาศที่ดีที่เอื้อต่อการทำงาน ส่งเสริมการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกันสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ไพวรรณ นิมิตรเกาะ (2556, หน้า 12-13) ยังกล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะของผู้นำแบบประชาธิปไตย มีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าของตนเอง และผู้ร่วมงาน ซื่อสัตย์จริงใจ มีความสามารถกระตุ้นและจูงใจให้เกิดความรักและความผูกพันในโรงเรียนสร้างทีมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทหน้าที่ คือ พัฒนางานใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป นั่นคือ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับความรู้และความสามารถในการจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สอดคล้อง

Coats (1986, pp. 151-152 อ้างอิงใน นิพนธ์ อนันตชาติ, 2551, หน้า 12) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ บทบาทในฐานะผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงความเป็นผู้นำโดยมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ทั้งพฤติกรรมมุ่งงาน และพฤติกรรมมุ่งคน บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการต้องพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีทักษะ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติการ บทบาทในฐานะผู้นำกลุ่มเป็นผู้นำในการทำงานให้ประสบความสำเร็จและมีบทบาทในการสร้างกลุ่มและทำให้กลุ่มคงอยู่ต่อไป สร้างความกลมเกลียวสมานฉันท์ในกลุ่ม

Knezevich (1984, pp. 16–18 อ้างอิงใน ภารดี อนันต์ นารี, 2551, หน้า 265–266) เสนอว่า ผู้บริหารหรือผู้นำทางการศึกษาคควรมีบทบาทต่าง ๆ ในการบริหารให้เกิดประสิทธิผล ได้แก่

1. บทบาทเป็นผู้นำกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน (Direction Setter) ทำหน้าที่ชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความรู้มีทักษะในการจัดสรรงบประมาณแบบโครงการ
2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) มีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรวมของมนุษย์มีทักษะในกระบวนการกลุ่ม
3. บทบาทของนักวางแผน (Planning) สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตจัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น มีความรู้เข้าใจในการวางแผน
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้รอบรู้วิธีเทคนิคการตัดสินใจ
5. บทบาทเป็นนักจัดการองค์การ (Organizer) สามารถออกแบบขยายงานกำหนดโครงสร้างขององค์การขึ้นใหม่ มีความเข้าใจพลวัตขององค์การและพฤติกรรมขององค์การ
6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง มาสู่สถาบันจะเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร ควรเปลี่ยนสถานการณ์ใด เมื่อใด
7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) มีความเข้าใจรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร รู้จักวิธีนิเทศงาน การรายงาน การประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) สามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูด และการเขียน การใช้สื่อเพื่อการสื่อสารสามารถในการประชาสัมพันธ์
9. บทบาทเป็นผู้จัดการความขัดแย้ง (Conflict Manager) ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ต้องเข้าใจถึงสาเหตุ สามารถต่อรองไกลเกลี่ย สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้
10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) เป็นผู้นำสามารถเข้าใจปัญหาวิจฉัย และแก้ปัญหาได้
11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบ (System Manager) สามารถวิเคราะห์ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้องเข้าใจ นำทฤษฎีการบริหารมาใช้
12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) ต้องมีความเข้าใจในระบบการเรียนรู้ เข้าใจวิธีการสร้าง การพัฒนาหลักสูตรการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
13. บทบาทเป็นผู้บริหารงานบุคคล (Personal Manager) มีเทคนิคในการเป็นผู้นำ การเจรจาต่อรอง ประเมินผลงาน และการปฏิบัติงาน

14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) มีความสามารถการบริหารการเงินงบประมาณ บริหารวัสดุครุภัณฑ์ การบำรุงรักษา หาดทรัพยากรสนับสนุนจากภายนอก

15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) สามารถประเมินความต้องการการประเมินระบบวิธีทางสถิติกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

16. บทบาทเป็นนักประชาสัมพันธ์ (Public Relater) มีทักษะในการติดต่อสื่อสารวิธีสร้างภาพพจน์ที่ดีรู้และเข้าใจการเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ

17. บทบาทเป็นประธานในพิธีการ (Ceremonial Head) มีความสามารถในพิธีการต่าง ๆ ในสังคม

Bartol, et al. (1998, pp. 502-503) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาท 3 บทบาทใหญ่ ๆ ซึ่งแต่ละบทบาทจะประกอบด้วยบทบาทย่อยลงไปอีก ดังนี้

1. บทบาทเชิงสัมพันธ์บุคคล (Interpersonal Roles) เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากอำนาจและสถานะตำแหน่งแบบทางการของผู้บริหารเอง เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็นเสมือน “ศูนย์รวมประสาท” (Nerve Center) ขององค์กร โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่าง ๆ คือ

1.1 บทบาทในการเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร

1.2 บทบาทในการเป็นผู้นำองค์กร

1.3 บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2. บทบาทเชิงสารสนเทศ (Informational Roles) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็น “ศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร” ทั้งในฐานะผู้รับและผู้ส่งโดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่าง ๆ คือ บทบาทในการเป็นผู้กำกับติดตามผลการดำเนินงาน บทบาทการเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคลากรภายในองค์กร และบทบาทในการเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรต่อบุคลากรภายนอกองค์กร

3. บทบาทเชิงตัดสินใจ (Decisional Roles) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็น “นักตัดสินใจ” โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่าง ๆ คือ บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจแบบผู้ประกอบการที่มุ่งการริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในองค์กร บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจเพื่อจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ ขององค์กร และบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจในการเจรจาต่อรองกับบุคลากรหรือองค์กรอื่น เพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังมีบทบาทหน้าที่ในสถานศึกษาซึ่งครอบคลุมภารกิจงาน 4 ด้านของสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2551

ธนวันต์ จุ้ยศิริ (2554, หน้า 25-26) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. บทบาทด้านบริหารวิชาการ ผู้บริหารต้องมีหน้าที่พัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น วางแผนงานด้านวิชาการ จัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาตลอดจนพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ประการต่อไปจัดให้มีการนิเทศ การศึกษาการแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา นอกจากนี้ต้อง จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา คัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. บทบาทด้านบริหารงบประมาณ ผู้บริหารต้องมีหน้าที่จัดทำแผนงบประมาณ และ คำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอเลขาธิการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำแผนปฏิบัติการ ใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง รวมทั้งอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลง งบประมาณการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ งบประมาณการตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ รวมถึง การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างไรก็ตามต้องปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับ มอบหมายเกี่ยวกับการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การวางแผนพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ ของครุภัณฑ์ หรือ สิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณในการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและ จัดหาพัสดุ รวมถึงควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการเบิกจ่ายเงินนำส่งคลัง การจัดทำ บัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน และการจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์ บัญชี ทะเบียน และรายงาน เป็นต้น

3. บทบาทด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารต้องมีหน้าที่วางแผนและจัดสรร อัตรากำลัง สรรหาการบรรจุแต่งตั้งและการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลาทุกประเภท รวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การสั่งพักราชการและ

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ การออกจากราชการการจากระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะ มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ วินัย คุณธรรม จริยธรรมและยกย่อง เชิดชูเกียรติ การขอรับใบอนุญาตรวมถึงการพัฒนาข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. บทบาทด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารต้องมีหน้าที่พัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ ประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา วางแผนการบริหารงาน การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน จัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร พัฒนา มาตรฐานการปฏิบัติงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดำเนินงานธุรการ ดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม จัดทำสำมะโนผู้เรียน และการรับนักเรียนเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษารวมไปถึงประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย นอกจากนี้ต้องระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การทัศนศึกษา กิจกรรมนักเรียน ประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รายงานผลการปฏิบัติงาน จัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน จัดกิจกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

มัญญ พรหมรักษา (2554, หน้า 25-27) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) คือ บริหารงานอย่างมีอิสระเพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อการบริหารด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหาร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมงานด้านวิชาการ เป็นหลักสำคัญอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิรูปเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาโดยรวม บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารที่ใช้ในโรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วยเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำ การเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม หมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการวางแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ

ให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา

2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารงานอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรในโรงเรียน บุคคล และหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทั้งทางด้านวิชาการ อาทิ การจัดสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำราเกมเทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้การสอนและอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้รูปต่าง ๆ ตลอดจนงานให้บริการและการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่นเพื่อให้ผู้เรียน มีความรักที่จะเรียนรู้ และรู้จักแสวงหาความรู้

4. การประสานความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงาน และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล อาทิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้ และประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนต้องการให้มาช่วยพัฒนาโรงเรียน ทรัพยากรด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การกีฬา สื่อ เกม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ ความเจริญก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อสร้างความสามารถนำมาประยุกต์ และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

6. การสร้างแรงจูงใจผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น และเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ให้ความสำคัญในความพยายามของทีมงาน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การแสดงความขอบคุณ การเผยแพร่ผลงานของทีมงาน และการยกย่องให้รางวัล

7. การประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดให้มีการประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินภายนอก มีการนำผล การประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร

8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา โดยส่งเสริมและสนับสนุน การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารอาจจะเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับงานด้านเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

10. การส่งเสริมเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้า ทั้งในและต่างประเทศให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการสร้างบรรยากาศในการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาครู และบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อสร้างความสามารถนำมาประยุกต์และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้า

ตาราง 1 แสดงการส่งเสริมหรือขยายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี		วชิรญาณ ภูเก็ต(2561)	วชิรญาณ ภูเก็ต(2561)	พหุปัญญา ภูเก็ต(2562)	วิชาดา ทองพิง(2564)	คางคกม กิ่งจ๋า(2555)	วารวิมลศรี วิชาวิมล(2565)	ศิวรรณ ธีรธรรม(2564)	วารณภรฯ วิชาเพชร(2564)	สุนทรมา จุ่งใจ(2560)	ณัฐวิมล มหาวิทยาลัย(2564)	ความถี่
ทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา												
1. ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัด การเรียนการสอน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
การบริหารจัดการ												
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
6. ด้านการบริหารจัดการ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
7. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5
8. ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
9. ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
10. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นองค์ประกอบเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่สามารถจัดเป็นกลุ่มเดียวกันได้ โดยวิเคราะห์เนื้อหาของแต่ละองค์ประกอบยึดตามความถี่ของแหล่งข้อมูลที่มีความถี่ ตั้งแต่ 5 ความถี่ ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงได้เรียงลำดับและกำหนดชื่อองค์ประกอบใหม่ให้ครอบคลุมกับคำอธิบายขององค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน 10 ด้าน คือ

1. ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
6. ด้านการบริหารจัดการ
7. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน
8. ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู
9. ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี
10. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ได้ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10.ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี และนำไปใช้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษาของครู กลุ่มดอกคำใต้ 1

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา

ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน (2551) กล่าวว่า สื่อ เป็นคำที่มาจากภาษาละตินว่า Media แปลว่า ระหว่าง หมายถึง เสียงใดข้อความที่บันทึกข้อมูล เพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อความจำได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ว่ามีการนำเสียงมาใช้ในการเรียนการสอน จึงเรียกว่าสื่อการสอน หมายถึง สื่อชนิดใด ก็ได้ไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง และวิทยุ โทรทัศน์ วิดีโอ แผนภูมิ ภาพนิ่ง ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียน การสอน สิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุ อุปกรณ์ทางกายภาพที่ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือช่องทางสำหรับการทำการสอนของผู้สอน ความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

พิศจรีตรา สุขวุฒิไชย (2553) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในการเรียนการสอนไว้ว่า การใช้ ICT ในการเรียนการสอนได้เข้ามามีบทบาททาง ด้านการศึกษา เป็นอย่างมากในลักษณะของอินเทอร์เน็ต ซึ่งครูผู้สอนสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งในรูปแบบของงานสอน การวิจัย และการประเมินผล ซึ่งรูปแบบการสอนด้วย ICT เข้าถึงทั่วทุกจุด และประเทศที่ใช้มากที่สุด คือ อเมริกาเหนือ และในเอเชีย คือ ประเทศญี่ปุ่น โดยในระบบ จะใช้ในห้องสมุด การจัดการเรียนการสอนนอกระบบ เช่น พิพิธภัณฑสถาน ซึ่งการใช้ระบบ ICT นี้ จะแพร่หลายมากขึ้นในชีวิตประจำวันทั้ง CD มัลติมีเดียต่าง ๆ จากแต่เดิมที่ ICT มีบทบาทมากำกับการเรียนของนักเรียนนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นนักเรียนและครูเป็นผู้สร้างเอง และการเรียนการสอนนี้สามารถที่จะเรียนรู้ได้ ทุกสถานที่ ทุกเวลาโดยการเรียนรู้ด้วยรูปแบบนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนในห้องเรียนจากเดิม แต่บางครั้งเนื้อหาในบางรายวิชาที่ไม่มีจำเป็นและเหมาะสมที่จะนำ ICT เข้ามาใช้

ปิยพร ถาวะราภรณ์ (2553) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนและฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ E-Learning สื่อมัลติมีเดีย สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ เช่น CD/DVD หรือจากเว็บไซต์ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือให้ผู้ปฏิบัติ ทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบเล่นเกมการศึกษา ศึกษาค้นคว้าข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ และการนำเสนองาน การใช้คอมพิวเตอร์ติดต่อสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เช่น การถาม ตอบปัญหา การส่งงานหรือการบ้านทางอีเมลล์การแจ้ง

ประกาศข่าวกิจกรรมการเรียน ฯลฯ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการควบคุมอุปกรณ์ร่วมต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่อง LCD และการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการแก้ไขปัญหา การขาดแคลนครูผู้สอน

อนันทยา (2559, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า โดยความเป็นจริงแล้ว ครูเราใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอนมานานแล้ว เพียงแต่ยังใช้รูปแบบเดิม ซึ่งหากมีการพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมการจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ ซึ่งรวมไปถึงการให้บริการ การใช้และการดูแลข้อมูล จะทำให้การจัดการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

เกศสุณีย์ จันทรประสิทธิ์ (2557) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์เป็นสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเนื้อหา โดยใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน นักเรียนมีความรู้และเข้าใจเนื้อหา สามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความคงทนในการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อัจฉริยา ทองมา (2557) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อการเรียนการสอน หมายถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน และใช้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสรุปบทเรียน

สุรัชดา จันทรเพชร (2560) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมและการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึงการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยวิธีการและกิจกรรม ที่หลากหลาย และใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบใช้วิธีสอนหลากหลาย แจ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มความสามารถ ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ส่งเสริม ให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างเสรี ส่งเสริมให้นักเรียนมีจริยธรรมคุณธรรมควบคู่กับวิชาการ เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นทำวิจัยในชั้นเรียน มีการคิดค้นพัฒนาสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ประสาท วงศ์กาฬสินธุ์ (2552) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนไว้ 3 หลักดังนี้

1. หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนทุกครั้ง ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า และเลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

2. หลักการใช้สื่อการเรียนรู้การจัดการกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นั้น สิ่งสำคัญนอกเหนือจากการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ก็คือการใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพ

3. การประเมินคุณภาพสื่อเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยถ่วงดุลคุณภาพของสื่อ ก่อนนำไปใช้และสื่อต่าง ๆ ที่มีจำหน่ายโดยที่โรงเรียนมีอยู่แล้วผ่านการรับรองคุณภาพมาบ้างแล้ว แต่ก็ยังอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอนที่จะเลือกนำไปใช้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินคุณภาพสื่อดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สมคิด จันทะเวช (2550, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า ของการใช้สื่อมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. สื่อการสอนช่วยสร้างรากฐานที่เป็นรูปธรรมขึ้นในความคิดของผู้เรียน
2. สื่อการสอนช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน
3. เป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้และช่วยความทรงจำอย่างถาวร
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางความคิด
5. ช่วยเพิ่มทักษะในการอ่านและเสริมสร้างความเข้าใจความหมายของคำใหม่ ๆ ให้มากขึ้น

ถนอม เลหาจรัสแสง (2551) กล่าวว่า เทคโนโลยีเป็นสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเนื้อหา การสร้างสื่อการสอนสำหรับการนำเสนอเนื้อหา โดยใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ขึ้น อีกทั้งสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์กล่าวว่า การใช้สื่อในการเรียนการสอนเป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ในการศึกษาในลักษณะของการนำเสนอการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยที่คอมพิวเตอร์จะทำการนำเสนอบทเรียนของผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในปัจจุบันจะพบว่า มีการนำสื่อประสมหรือมัลติมีเดียเข้ามาช่วยในการนำเสนอเนื้อหาบนเทคโนโลยี เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการนำเสนอเนื้อหาของเทคโนโลยี ช่วยสอนได้มาก คนส่วนใหญ่รู้จักคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในชื่อของ CAI การจัดโปรแกรมการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในปัจจุบันมักอยู่ในรูปของสื่อประสม ซึ่งหมายถึงนำเสนอได้ทั้งภาพ ข้อความ เสียงภาพ เคลื่อนไหว ฯลฯ โปรแกรมช่วยสอนนี้

เหมาะสำหรับการศึกษาด้วยตนเองและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียนได้ตลอด จนมีผลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนรู้บทเรียนได้ถูกต้องและเข้าใจในเนื้อหาวิชาของบทเรียนนั้น ๆ การเรียนการสอนโดยใช้เว็บเป็นหลักเป็นการจัดการเรียนที่มีสภาพการเรียนต่างไปจากรูปแบบเดิมการเรียนการสอนแบบนี้อาศัยศักยภาพและความสามารถ ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการนำเอาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การสืบค้นข้อมูลและเชื่อมโยงเครือข่ายพร้อมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

ปรพล กลัปศรี (2557) กล่าวว่า การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เพื่อการศึกษาในด้าน การเรียนการสอนและการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ณัฐชัย ดั่งทองแก้ว (2554) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้เป็นสื่อในการเรียน การสอน ได้แก่ การใช้ระบบเครือข่าย การใช้อินเทอร์เน็ต การใช้สื่อมัลติมีเดีย และการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ธนกร กองคา (2554) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์ร่วมในการทำงาน เพื่อประมวลผลข้อมูลจัดเก็บอย่างเป็นระบบสืบค้นสารสนเทศ นำเสนอสารสนเทศรวมถึงการใช้เครือข่าย และเทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ ในการสื่อสารความเร็วสูง เพื่อรับส่งข่าวสารสารสนเทศด้วยความสะดวกรวดเร็ว เพื่อนำไปใช้ในด้านต่าง ๆ

ภูหารง บุษบาแล (2559, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์ ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาจัดการสารสนเทศที่ต้องการ โดยอาศัยเครื่องมือทางเทคโนโลยี ใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร ตลอดจนอาศัยความรู้ในกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บรวมถึงการจัดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนสารสนเทศด้วย เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพความถูกต้องแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้

มนธิรา คีรีเพ็ชร์ (2556, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีที่มีความสามารถ ในด้านการสื่อสาร การเก็บข้อมูลการรับส่งข้อมูล ฯลฯ ที่อยู่ในรูปของอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องส่งสัญญาณ เครือข่ายโทรคมนาคม มาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียน การสอน และจะเป็นตัวช่วยให้ระบบการศึกษาเกิดการพัฒนารวมถึงทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงานในด้านการศึกษามากขึ้น เทคโนโลยีซึ่งเป็นที่นิยม ประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน เช่น ระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอน การสอนทางไกล ผ่านดาวเทียม การประชุมทางไกลระบบจอภาพ ระบบฐานข้อมูลการศึกษาและระบบสารสนเทศ เอกสาร

นภดล แก้ววิเศษ (2559, สื่อออนไลน์) การประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีในปัจจุบันได้มีการนำมาใช้ในหลายสาขาวิชาชีพ ทั้งในด้านการศึกษา ด้านธุรกิจอุตสาหกรรม ด้านการแพทย์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ การทำงาน การศึกษาหาความรู้ ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันดีขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ก็นำเทคโนโลยีและระบบคอมพิวเตอร์ เข้ามาอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ในการติดต่อประสานงานกับทางราชการ และในธุรกิจเอกชนทางด้านบริการโรงแรม และการท่องเที่ยว ก็ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และบริการลูกค้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ทำได้อย่างสะดวก รวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยวิธีการปฏิบัติที่มีการจัดลำดับอย่างมีรูปแบบและขั้นตอน เพื่อที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพ ในเรื่องของความรวดเร็ว ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีการนำคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีสำหรับการผลิตในโรงงาน อุตสาหกรรม มาทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนสารสนเทศโดยนำข้อมูลป้อนเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ แล้วทำการประมวลผลเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามต้องการ

กมลวรรณ พานทอง (2559, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า เทคโนโลยีที่นำมาใช้สำหรับการสอน เป็นการใช้นวัตกรรมใหม่หลายอย่าง ทำให้การเรียนการสอนด้วยอุปกรณ์ที่ทันสมัย ห้องเรียนสมัยใหม่มีอุปกรณ์วีดีโอโปรเจคเตอร์ (Video Projector) มีเครื่องคอมพิวเตอร์ มีระบบการอ่านข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แบบต่าง ๆ รูปแบบของสื่อการศึกษาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ก็มีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำมาใช้ เช่น มัลติมีเดีย อิเล็กทรอนิกส์ ไฮเปอร์เท็กซ์ คอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

พิพัฒน์พงษ์ พลเยี่ยม (2555, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ ในด้านการศึกษา เป็นการเรียนการสอนสมัยใหม่ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่รอบห้องเรียน ดังนั้นเทคโนโลยี จึงมีบทบาทความสำคัญต่อด้านการศึกษาเป็นอย่างมาก เทคโนโลยีด้านการศึกษา เช่น วีดิทัศน์คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการสืบค้นข้อมูล เป็นต้น

ชัยณสิทธิ์ (2554, ออนไลน์) กล่าวว่า เทคโนโลยีมีประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน คือ การเรียนการสอนในโรงเรียนได้มีการนำคอมพิวเตอร์และเครื่องมือประกอบช่วยในการเรียนรู้ เช่น วีดิทัศน์ คำานวณระดับคะแนน เทคโนโลยีทำให้เกิดสภาพการทำงานแบบทุกสถานที่ และทุกเวลา เทคโนโลยีก่อให้เกิดการวางแผนการดำเนินการระยะยาวขึ้น อีกทั้งยังทำให้วิธีการตัดสินใจหรือเลือกทางเลือกได้ดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อการจัดการเรียน การสอน หมายถึง การนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำส่งหรือถ่ายทอดความรู้ในการ จัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน เช่น การนำเข้าสู่ บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วีดิโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ รวมทั้งระบบ สารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อสนับสนุนการจัดการกิจกรรม การเรียนการสอนการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสรุปบทเรียน การสอนซ่อมเสริม การฝึก ทักษะการคิดคำนวณ การทำแบบทดสอบ ใช้ในการสรุปบทเรียน ใช้ประกอบการเรียนรู้ ในรายวิชาต่าง ๆ การใช้สอนแทนครูในบางครั้ง และสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่าง หลากหลาย

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน

การใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอนการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็น เครื่องมือช่วยในการนำเสนอเนื้อหา การสร้างสื่อ การสอนและการสร้างฐานข้อมูลต่าง ๆ การนำเสนอเนื้อหาโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีมัลติมีเดีย นั้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ของการเรียนการสอนแบบบรรยายได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสสัมผัสกับสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นข้อความ ภาพ หรือเสียง โดยเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ข้อความเพียงอย่างเดียว การนำเสนอในลักษณะนี้จึงมีข้อได้เปรียบมาก นอกจากนี้การนำเสนอเนื้อหาโดยใช้คอมพิวเตอร์ ยังช่วยเพิ่มบรรยากาศภายในห้องเรียนของผู้เรียนได้ดีขึ้นด้วย ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ของการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

ลิขิต สุภาสาย (2551) กล่าวว่า การนำคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือสร้างให้เป็น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปเรียนด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้ในโปรแกรม ประกอบไปด้วย เนื้อหาวิชา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ลักษณะของการนำเสนอ แบบมีทั้งตัวหนังสือ ภาพเคลื่อนไหว สีหรือเสียง เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการแสดงผล การเรียนให้ทราบทันที โดยข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน

จิราวุธ ภาวะเมฆ (2556) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หมายถึง สื่อการเรียน การสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง ซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอ สื่อประสม อันได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง แพนแกรม กราฟ วีดิทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน หรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียน มากที่สุด

บุรณะ สมชัย (2552) กล่าวว่า โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเปรียบเสมือนแผ่นใส สไลด์ หรือวีดิทัศน์ที่ใช้ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภายในเวลาอันจำกัด และตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนนั้น ๆ เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังทำหน้าที่ได้ทุกสื่อ ในเวลาเดียวกันและควบคุมการนำเสนอได้ด้วยตนเอง เรียกว่า เป็นสื่ออเนกทัศน์หรือมัลติมีเดีย ทำให้ประหยัด และมีประสิทธิภาพมากกว่า

ระวีวรรณ ศรีคร่ามครั้น (2551) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการผลิตไฟล์สื่อผสมโดยใช้ซอฟต์แวร์โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นบทเรียนฝึกอบรมและการนำเสนองาน นอกจากนี้คอมพิวเตอร์จะช่วยผู้สอน ผู้เรียนในการเรียนการสอน การทำงานประจำต่าง ๆ โดยใช้ซอฟต์แวร์ช่วยในการทำงานหลากหลายรูปแบบ การใช้งานดังกล่าวจะใช้ได้ทั้งในห้องเรียนปกติและในการศึกษาทางไกล

สุพล ฉุนแสนดี (2552, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI เป็นกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอเนื้อหาสาระ ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมี 7 รูปแบบ คือ

1. เพื่อการสอนเนื้อหาใหม่แก่ผู้เรียน
2. ประเภทแบบฝึกหัด เพื่อฝึกความแม่นยำ
3. ประเภทสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกับสถานการณ์จำลอง
4. ประเภทเกมการสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
5. ประเภทการค้นพบ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองกระทำสิ่งต่าง ๆ จนสามารถสรุปได้ด้วยตนเอง
6. ประเภทแก้ปัญหา ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด ตัดสินใจ
7. ประเภทเพื่อการทดสอบใช้ประเมินการสอนของครู

เทนเซ็นต์ (ประเทศไทย) (2560, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมการจัดเก็บข้อมูลการประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ เทคโนโลยีจะรวมไปถึงเทคโนโลยี ที่ทำให้เกิดระบบการให้บริการ การใช้ และการดูแลข้อมูล

ยงยุทธ ชมไชย (2554) กล่าวว่า เทคโนโลยีถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารด้านการศึกษา เช่น ระบบการลงทะเบียน และระบบการจัดตารางสอน นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสทางด้านการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้แก่

1. การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลหรือไม่สะดวกในการเดินทาง สามารถได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับผู้ที่อยู่ในเมือง

2. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ยังช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ เช่น ฟิสิกส์ เคมี ชีวะ ภาษาต่างประเทศ ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้น และเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น การแสดง สถานการณ์จำลอง แบบจำลอง ภาพเคลื่อนไหว แสงสีและเสียงประกอบ นักเรียนสามารถเตรียมตัวก่อนเรียน หรือทบทวนบทเรียนด้วยตนเองเมื่อใดก็ได้ ที่มีเวลารว่าง

นัฐวุฒิ ชุงษา (2558) กล่าวว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรามากขึ้นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของคนเกือบทุกระดับ ซึ่งบทบาทและประโยชน์ของเทคโนโลยี ได้แก่

1. ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น จากสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2. ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม และเกิดการกระจายโอกาส เช่น การใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ทำให้เด็กที่อยู่ในชนบทหรือเด็กที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีโอกาสได้เรียนรู้เหมือนเด็กที่อยู่ในเมือง

3. ทำให้เกิดสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

4. ทำให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้นเช่น การรวบรวมข้อมูลเรื่องคุณภาพในแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ เพื่อนำมาตรวจวัดมลภาวะแล้วดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น เป็นต้น

5. ทำให้เกิดระบบป้องกันประเทศที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้คอมพิวเตอร์มาควบคุมอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ หรือระบบป้องกันภัยต่าง ๆ เป็นต้น

6. ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา มีความสะดวกสบายในการติดต่อหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

7. สามารถเพิ่มช่องทางเลือกในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนให้มากขึ้น

8. ลดแรงงานคนในการทำงานต่าง ๆ เช่น ควบคุมการผลิต และช่วยในการคำนวณ

ปรพล กลัปศรี (2557) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรายวิชาต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สร้างและผลิตโดยครู อาจารย์ของสถานศึกษาและสร้างหรือผลิตโดยผู้อื่นที่จำหน่ายในท้องตลาด

เกศสุนีย์ จันทรประสิทธิ์ (2557) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนหมายถึง การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการสร้างเครื่องมือช่วยสอน CAI เช่น การออกแบบ

สื่อการเรียนสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลิตเอกสารประกอบบทเรียน สร้างธนาคารข้อสอบ สร้างแบบทดสอบของบทเรียน แบบฝึกสอนซ่อมเสริมรายวิชา ใบงาน ใบความรู้ต่าง ๆ งานตกแต่ง ภาพประกอบเนื้อหาบทเรียนใช้ร่วมกับห้องโสต/ศูนย์สื่อ จัดทำ Web Page เพื่อการศึกษา จัดทำ Home Page เพื่อการศึกษา

จิราพร มีเทพ (2554) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการสร้างเครื่องมือช่วยสอน CAI เช่น การออกแบบสื่อการเรียน สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลิตเอกสารประกอบบทเรียน สร้างธนาคารข้อสอบ สร้างแบบทดสอบของบทเรียนแบบฝึกสอนซ่อมเสริมรายวิชา ใบงาน ใบความรู้ต่าง ๆ งานตกแต่ง ภาพประกอบเนื้อหาบทเรียนใช้ร่วมกับห้องโสต/ศูนย์สื่อ จัดทำ Web Page เพื่อการศึกษา จัดทำ Home Page เพื่อการศึกษา

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน โดยเนื้อหาบทเรียนจะประกอบได้ด้วยภาพนิ่ง ข้อความ เสียง วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ เป็นต้น

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน

การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลจัดการเรียนการสอนการจัดเก็บข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน เริ่มตั้งแต่การรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลการประมวลผลข้อมูลให้กลายเป็นสารสนเทศและการดูแลรักษาสารสนเทศ เพื่อการใช้งาน ปัจจุบันโรงเรียนต้องสามารถปฏิบัติงานให้รวดเร็วขึ้น เพื่อตอบสนองต่อการแข่งขัน ตลอดจนคุณภาพผลิตภัณฑ์ของสังคมที่มีการใช้ระบบสื่อสารข้อมูลที่ทันสมัยมากขึ้นมีการใช้เทคนิคทางคอมพิวเตอร์มาวิเคราะห์ แยกแยะและจัดสรรข้อมูลให้เป็นสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้คอมพิวเตอร์มีความจำเป็นมากขึ้น การนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานอย่างแพร่หลายรวดเร็ว ตลอดจนระบบสื่อสารก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นผลทำให้ระบบข้อมูลขององค์การ ที่ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

ชะเริงพจน์ พัดจันทร์หอม (2555) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการดำเนินการ ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งครอบคลุมถึงการบริหารจัดการฐานข้อมูลในทุกๆระดับ ให้เกิดการรับส่งการแปลงการจัดเก็บการประมวลผลและการสืบค้นได้อย่างถูกต้องแม่นยำ รวดเร็วทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงจนสามารถเป็นเครือข่ายการสื่อสารทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม

พัชรี เชยจรรยา (2556) กล่าวว่า สารสนเทศคือข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มีการประมวลผลมาแล้ว หรือเก็บรวบรวมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ถ้อยคำในการพูด การเขียน ภาพเขียนแผ่นดิสก์ คอมพิวเตอร์ มีการบันทึกไว้ในสื่อหรือทรัพยากรสารสนเทศบางชนิด ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ ด้วยวิธีหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามต้องการ สารสนเทศมีคุณลักษณะที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. เป็นข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้ว
2. เป็นรูปแบบที่มีประโยชน์นำไปใช้งานได้
3. มีคุณค่าสำหรับใช้ในการดำเนินงานและการตัดสินใจ

กรรณิกา ลิมศิลา (2550) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ หมายถึงการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการบริหารห้องเรียน รวมถึงธุรการต่าง ๆ ภายในชั้นเรียน ที่สนับสนุนการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดเตรียมเอกสาร วางแผนการสอน การเขียนหลักสูตร การรายงานข้อมูล การสร้างข้อสอบ เป็นต้น

ปิยพร ภาวะราภรณ์ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บ ข้อมูลสารสนเทศหมายถึง การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ ของระบบ คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น สื่อการเรียนการสอน สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเอกสารประกอบการเรียนการสอน แบบฝึกหัด แบบทดสอบ หรือคลังข้อมูล ใบความรู้ ใบงานข้อมูลข่าวสารในรายวิชาต่าง ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการสอบ ชิ้นงาน ผลงาน แฟ้มสะสมงานนักเรียนเอกสารประกอบการออกแบบการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ข้อมูลนักเรียน ประวัตินักเรียนงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ข้อมูลธุรการชั้นเรียน ตารางเรียน ตารางสอน ข้อมูลงานโครงการต่าง ๆ ตลอดทั้งการจัดเก็บ ข้อมูลไว้ในระบบเครือข่าย เช่น Server หรือ E-mail เป็นต้น

ฉัตรนภา ศิริคำใส (2556) กล่าวว่า เทคโนโลยี ทำให้เกิดวิธีการใหม่ขึ้นในการจัดเก็บ ข้อมูลสารสนเทศเก็บความรู้การส่งผ่านและการสื่อสารสารสนเทศ สามารถจัดเก็บสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกศสุนีย์ จันทร์ประสิทธิ์(2557) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศหมายถึง การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการบริหารห้องเรียนรวมถึงธุรการต่าง ๆ

ภายในชั้นเรียนที่สนับสนุนการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ จัดเก็บข้อมูลแหล่งเรียนรู้ จัดเก็บข้อมูลธุรการชั้นเรียนจัดเก็บข้อมูลงานโครงการต่าง ๆ จัดทำทะเบียนสื่อการเรียนการสอน รายงานผลนักเรียน บันทึกสถิติการมาเรียนของนักเรียน บันทึกข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) วิเคราะห์ประเมินผลการเรียนการสอน จัดเก็บสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (รายชั้น รายปี)

จิราพร มีเทพ (2554) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ สามารถทำได้ทุกรูปแบบ เช่น ข้อมูล เอกสาร บทความ ตลอดจนเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผล และสารสนเทศเป็นข้อมูลที่จัดระบบแล้วผ่านการวิเคราะห์ประมวลผลและในสถานศึกษาใช้ในการบริหารห้องเรียนรวมถึงธุรการต่าง ๆ ภายในชั้นเรียนที่สนับสนุนการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการบริหารห้องเรียนรวมถึงธุรการต่าง ๆ ภายในชั้นเรียนที่สนับสนุนการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ การจัดเก็บแหล่งเรียนรู้ จัดเก็บข้อมูลธุรการชั้นเรียน จัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ จัดทำทะเบียนสื่อการเรียน การสอน รายงานข้อมูลนักเรียน บันทึกสถิติการมาของนักเรียน บันทึกข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล)วิเคราะห์ประเมินผลการเรียนการสอน จัดเก็บสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (รายชั้น รายปี) รายงานการเงิน การบัญชี การคำนวณการสร้างกราฟ ข้อมูลทางการเรียน การเรียงข้อมูล ผลการเรียน ของนักเรียน และการจัดทำรายงานสรุปผลการเรียน

นิภาวรรณ ขวัญเมือง (2556) กล่าวว่า การจัดเก็บข้อมูล หมายถึง การจัดเก็บทั้งส่วนที่เป็นข้อมูล และส่วนที่เป็นสารสนเทศในสื่อต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการค้นหา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์การจัดเก็บอาจจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสาร โดยแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ ตามศักยภาพของสถานศึกษา แต่ต้องคำนึงถึงระบบการค้นหาให้สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

อัจฉริยา ทองมา (2557) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง การใช้ระบบสารสนเทศในการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอน การใช้ระบบเทคโนโลยีในการจัดเก็บแบบฝึกหัด แบบทดสอบ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดเก็บแผนการจัด การเรียนรู้ การใช้ระบบเทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลธุรการชั้นเรียน

สิตาพัฒนา วิมุกติบุตร (2550) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง การนำเทคโนโลยี หลายสาขามาประยุกต์ร่วมกัน โดยที่เทคโนโลยีที่มนุษย์เข้าสู่ทะเบียนข้อมูล การจัดเก็บ การประมวลผล การค้นคว้า การส่งผ่าน และรับสารสนเทศประกอบด้วย เทคโนโลยีสมัยใหม่ ได้แก่คอมพิวเตอร์ โทรสาร ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเทคโนโลยีเก่า ได้แก่ระบบจัดเรียง

เอกสาร เครื่องทำบัญชีอัตโนมัติ รวมทั้งระบบที่ควบคุมการทำงานของอุปกรณ์เหล่านี้ เช่น ระบบปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์และระบบสื่อสาร นอกจากนี้ยังควบคุมระบบและกระบวนการต่าง ๆ ที่เข้ามาจัดการและอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ทำงานการที่ผู้ใช้ต้องการ เช่น ระบบโปรแกรม

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมการจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ เทคโนโลยีจะรวมไปถึงเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดระบบการให้บริการ การใช้และการดูแลข้อมูล เทคโนโลยีจึงมีความหมายที่กว้างขวางมากซึ่งเทคโนโลยีมีผลเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน และมีแนวโน้มที่สำคัญมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงควรเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ต่อประเทศต่อไป

เทนเซ็นต์ (ประเทศไทย) (2560, สื่อบอนไลน์) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมการจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ เทคโนโลยีจะรวมไปถึงเทคโนโลยี ที่ทำให้เกิดระบบการให้บริการ การใช้และการดูแลข้อมูล

ไพฑูรย์ เกียรติโกมล (2551) กล่าวว่า เทคโนโลยีต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ระบบประมวลผล ความซับซ้อนในการปฏิบัติงานและความต้องการสารสนเทศที่หลากหลาย ทำให้การจัดการและประมวลผลด้วยข้อมูลด้วยมือไม่สะดวก ล่าช้า และอาจผิดพลาด ปัจจุบันองค์การจึงต้องจัดทำ การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สนับสนุนในการจัดการข้อมูล เพื่อให้การทำงานถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

2. ระบบสื่อสาร โทรคมนาคม การสื่อสารข้อมูล เป็นเรื่องสำคัญสำหรับการจัดการและประมวลผลตลอดจนการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศที่ดีต้องประยุกต์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ในการสื่อสารข้อมูลระหว่างระบบคอมพิวเตอร์อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และผู้ใช้ที่อยู่ห่างกัน ให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดการข้อมูล เพื่อการจัดรูปแบบและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

ธีรวัฒน์ ประกอบผล (2558) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง กลุ่มของระบบงานที่ประกอบไปด้วย ฮาร์ดแวร์หรืออุปกรณ์ และซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่รวบรวมประมวลผลจัดเก็บ และแจกจ่ายข้อมูล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และการควบคุมภายในองค์กรนั้น ๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้บุคลากรในองค์กรนั้น ๆ ได้มีการประสานงาน การวิเคราะห์ปัญหาการสร้างแบบจำลองที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และมีการสร้างผลิตภัณฑ์

ใหม่ ๆ เกิดขึ้นภูหารง บุษบาล (2559, ลือออนไลน) กล่าว่า เทคโนโลยี หมายถึง การประกยูกต์ ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาจัดการสารสนเทศที่ต้องการ โดยอาศัยเครื่องมือทางเทคโนโลยี ใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร ตลอดจนอาศัยความรู้ ในกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ การแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บ รวมถึงการจัดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนสารสนเทศ ด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้องแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้

โชติกา สุวันเชโต (2555, ลือออนไลน) กล่าว่า เทคโนโลยี หมายถึง การนำเอา เทคโนโลยี มาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ ทำให้สารสนเทศมีประโยชน์ และใช้งานได้ กว้างขวางมากขึ้น เทคโนโลยีรวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่จะรวบรวม จัดเก็บ ใช้งาน ส่งต่อ หรือสื่อสารระหว่างกัน เทคโนโลยีเกี่ยวข้องโดยตรงกับเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดการ สารสนเทศซึ่งได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์รอบข้าง ขั้นตอน วิธีการดำเนินการ ซึ่งเกี่ยวข้องกัซอฟต์แวร์เกี่ยวข้องกัตัวข้อมูล เกี่ยวข้องกับุคลากร เกี่ยวข้องกักรรมวิธี การดำเนินงาน เพื่อให้ข้อมูลเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้แล้วยังรวมไปถึง โทรทัศน์ วิทยุ โทรศัพท์ โทรสาร หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ

สากล มานูรัตน์ (2556, ลือออนไลน) กล่าว่า เทคโนโลยี หมายถึง ความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดเก็บข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การส่งผ่าน การสื่อสารสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การรับสารสนเทศ รวมถึงการสร้างสังคม และอุตสาหกรรม ด้านสารสนเทศ และการจัดการสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ

น้อย สุวรรณมณี (2550) กล่าว่า เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการประกยูกต์ใช้ เทคโนโลยีกับงานด้านการศึกษาอันได้แก่การจัดเก็บข้อมูลและการประมวลผลฐานข้อมูล การพัฒนาระบบสารสนเทศช่วยการเรียนการสอนการวางแผนและการบริหารการศึกษา การวางแผนหลักสูตรการแนะแนวและบริการการทดสอบวัดผลการพัฒนาบุคคลเครือข่าย ครุน้อย กล่าว่า เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การประกยูกต์ใช้เทคโนโลยีกับงานด้าน การศึกษา ได้แก่การจัดเก็บข้อมูล และประมวลผลฐานข้อมูล การพัฒนาระบบสารสนเทศ ช่วยการเรียนการสอน การวางแผนและการบริหารการศึกษา การวางแผนหลักสูตร การแนะแนว และบริการ การทดสอบวัดผล การพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยีซึ่งเป็นที่นิยมประกยูกต์ใช้ใน ปัจจุบัน เช่น

1. ระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอน
2. การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม
3. การประชุมทางไกลระบบจอภาพ

4. ระบบฐานข้อมูลการศึกษา

5. ระบบสารสนเทศเอกสาร เป็นต้น

ชาญณรงค์ วงสุนา (2556, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า ประโยชน์ที่ได้จากเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น ให้ความรู้ทำให้เกิดความคิดและความเข้าใจ ใช้ในการวางแผนการบริหารงาน ใช้ประกอบการตัดสินใจ ใช้ในการควบคุมสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น และเพื่อให้การบริหารงานมีระบบ เป็นต้น

พิมภา คีรีเมฆ (2559) กล่าวว่า การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการจัดเก็บทั้งที่เป็นข้อมูลและส่วนที่เป็นสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีระบบสะดวกต่อการค้นหา เพื่อนำมาใช้ประโยชน์การจัดเก็บอาจเก็บเป็นแฟ้มเอกสาร หรือแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ ตามศักยภาพของสถานศึกษา แต่ต้องคำนึงถึงระบบของการค้นหาให้สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลให้เห็นปัจจุบันและพร้อมสำหรับการนำข้อมูลไปประมวลผลใหม่ พร้อมสำหรับการใช้ประโยชน์

ปรพล กลัปศรี(2557) กล่าวว่า การจัดเก็บข้อมูล หมายถึง การดำเนินงานและองค์ประกอบของการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาและการบริหาร ซึ่งจัดเก็บไว้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบคอมพิวเตอร์พกพาเพื่อการศึกษาของครู เช่น มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูล มีการกำหนดแหล่งที่จัดเก็บข้อมูล มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ มีการประชุมหรือกำหนดแนวทางปฏิบัติ มีการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล การจัดการเรียนการสอน หมายถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้องแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศข้อมูลครูการชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ เป็นต้น

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน

การใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็น

ทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม หรือแม้แต่การเมืองการปกครอง สารสนเทศเข้ามา มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะเรียกยุคนี้ว่าเป็น ยุคสังคมสารสนเทศที่ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา ให้มีความก้าวหน้าและพัฒนาประเทศ ซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นพลังขับเคลื่อนหรือปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งทุกศาสตร์ ทุกวงการ ล้วนนำสารสนเทศเข้าไปใช้ประโยชน์หรือใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ สังคมในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นสังคมข่าวสารที่มีการพัฒนาประเทศทุกด้านอย่างกว้างขวาง มีการค้นคว้า การวิจัย การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาซึ่งก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางด้าน เทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ ที่ล้วนต้องการสารสนเทศมากขึ้น และทำให้ปริมาณสารสนเทศ มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ใช้หรือผู้บริโภคสารสนเทศอย่างมากในการที่จะ เข้าถึงสารสนเทศได้ตามที่ต้องการ ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการใช้ เทคโนโลยีศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

อัจฉริยา ทองมา (2557) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีศึกษาค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสืบค้นสื่อการเรียนการสอน เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน บทเรียนมัลติมีเดีย E- Learning การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสืบค้นแบบฝึกหัด การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสืบค้นแบบทดสอบ การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสืบค้นแผน การจัดการเรียนรู้

เกศลุนีย์ จันทร์ประสิทธิ์ (2557) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ศึกษาค้นคว้าข้อมูล สารสนเทศมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็นทางอีเมล การเรียนทางไกลผ่านเครือข่ายโครงการ School Net การจัดทำข้อมูล ในการบริหารโรงเรียน ได้แก่ การใช้โปรแกรม SMIS, M-OBEC, B-OBEC และโปรแกรมข้อมูล ประชากรวัยเรียนรายคน

เฉลียว จงธรรมสุขยิ่ง (2557, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การสืบค้นสารสนเทศ คือ กระบวนการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการโดยใช้เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศที่สถาบันบริการ สารสนเทศจัดเตรียมไว้ให้การสืบค้นสารสนเทศ แบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ

1. การสืบค้นสารสนเทศด้วยระบบมือ
2. การสืบค้นสารสนเทศ

ด้วยระบบคอมพิวเตอร์การสืบค้นสารสนเทศด้วยระบบมือ สามารถกระทำได้ โดยผ่านเครื่องมือหลายประเภท เช่น บัตรรายการ บัตรดัชนีวารสาร บรรณานุกรม เป็นต้น ในการสืบค้นสารสนเทศด้วยระบบคอมพิวเตอร์ สามารถกระทำได้โดยผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ในการค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ฐานข้อมูลซีดี รอมฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

กรรณิกา สิมศิลา (2550) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ศึกษาค้นคว้าข้อมูล เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนที่สามารถค้นหาความรู้ในสิ่งที่ต้องการทราบจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่มากมายทั้งในประเทศและต่างประเทศทั่วโลก

อรรรถสิทธิ์ เวชพูล (2550) กล่าวว่า อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีคุณค่าและมีบทบาทในการสื่อสารสำคัญทางการศึกษาทั้งในปัจจุบัน และอนาคต เป็นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากอินเทอร์เน็ตจะมีประโยชน์ต่อ ครู และนักเรียน ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนแล้วยังมีคุณประโยชน์ การบริหารจัดการและการประชาสัมพันธ์สถาบันอีกด้วย สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทุกระดับจึงมีความพยายามในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานที่สังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ซึ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำร่องในโครงการปฏิรูป ICT ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ทุกโรงเรียนมี Website ของโรงเรียน และดำเนินงานติดต่อรับ-ส่งหนังสือราชการผ่านสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-Office) ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต

ปิยพร ภาวะราภรณ์ (2553) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศหมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูล และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น ใช้ www สำหรับค้นคว้าเพื่อเพิ่มความรู้ของครูและผู้เรียนการศึกษาค้นคว้าในเว็บไซต์ บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนมัลติมีเดีย ทางการศึกษาค้นคว้าบนเว็บโครงการ School Net Thailand การศึกษาค้นคว้าในเว็บเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียน

การสอนของตนเอง และผู้เรียนก็สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเนื้อหา กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ของผู้สอนได้ การศึกษาค้นคว้าจากบล็อกความรู้ต่าง ๆ การศึกษาค้นคว้าจากแผ่นซีดี การศึกษาค้นคว้าข้อมูลอื่น ๆ เช่น งานวิจัย การค้นคว้าหนังสือจากห้องสมุดต่าง ๆ

ปรพพล กลัปศรี(2557) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ศึกษาค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศหมายถึง การใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เพื่อเชื่อมต่อผ่านทางอินเทอร์เน็ตไร้สาย

โดยอุปกรณ์ที่เรียกว่า ไร้สาย (Wi-Fi) เพื่อให้บริการด้านการสื่อสาร และบริการด้านข้อมูลต่าง ๆ สำหรับการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ณัฐชัย ดั่งทองแก้ว (2554, หน้า 8) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ศึกษาค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาที่เชื่อมต่อผ่านทางสายโทรศัพท์ โดยใช้อุปกรณ์ที่เรียกว่า โมเด็มช่วยให้บริการด้านการสื่อสาร และบริการด้านข้อมูลต่าง ๆ สำหรับการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

จิราพร มีเทพ (2554) กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ศึกษาค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศ มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นทางอีเมล การเรียนทางไกลผ่านเครือข่ายโครงการ School Net การจัดทำข้อมูลในการบริหารโรงเรียน ได้แก่ การใช้โปรแกรม SMIS, M-OBEC, B-OBEC และโปรแกรมข้อมูลประชากรวัยเรียนรายคน

ภูหารง บุษบาล (2559, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาจัดการสารสนเทศที่ต้องการ โดยอาศัยเครื่องมือทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร ตลอดจนงานอาศัยความรู้ในกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บ รวมถึงการจัดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนสารสนเทศด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้องแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีศึกษาค้นคว้าข้อมูล การจัดการเรียนการสอน หมายถึงการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่าย เช่น ใช้ในการศึกษาค้นคว้าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีนักการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอแนวทางที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พระมหาเดชา อมรเมธี (สืบจันทร์) (2556, หน้า 21) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึงสภาพการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นในสถานศึกษาทั้งที่เป็นวัตถุ สิ่งของ ตัวบุคคล วิธีการ หรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในสถานศึกษาและส่งผลต่อการพัฒนาของนักเรียนทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ขอแสง นาครกระแสร์ (2557, หน้า 65–67) กล่าวถึง การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ การจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข มุ่งเน้น การเรียนการสอนตามธรรมชาติ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสะอาด ความรัก ความสามัคคี บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่โรงเรียน ควรคำนึงถึง

1. สถานที่

1.1 บริเวณโรงเรียน ได้แก่ อาคารเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม ต้องคำนึงถึงความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย

1.2 ห้องเรียน ได้แก่ รูปแบบการจัดที่นั่งนักเรียน การจัดมุมกิจกรรมในห้องเรียน ป้ายนิเทศ ชั้นวางสื่อ อุปกรณ์ มุมเสริมความรู้นักเรียน เป็นต้น

2. บุคลากร ครูควรมีลักษณะ ดังนี้

2.1 มีลักษณะเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยและมีขันติธรรมทางวิชาการ

2.2 มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

2.3 มีทักษะการจัดการ

2.4 มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความกระตือรือร้น

2.5 มีสุขภาพ และบุคลิกภาพดี

2.6 ยิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงนุ่มนวล

2.7 ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้ความเห็นใจ ความเข้าใจ

2.8 มีเจตคติที่ดีต่อการสอน

2.9 การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอน

2.10 ปฏิสัมพันธ์ใช้ในห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

2.11 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

3. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบรรยากาศของการเรียนรู้ มีการนำสื่อนวัตกรรมมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

4. การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เช่น

4.1 ผู้บริหาร และครูที่เป็นกัลยาณมิตร

4.2 ศูนย์สารสนเทศ

4.3 มุมนิทรรศการ

4.4 พิพิธภัณฑสถานการศึกษาในโรงเรียน

4.5 ห้องวิชาการ

4.6 ห้องสมุด ห้องเกม

4.7 ศูนย์สื่อการศึกษา

4.8 ห้องโสตทัศนอุปกรณ์

4.9 อุทยานการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการสถานที่และสิ่งแวดลอมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนจัดไว้ในห้องเรียนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ทำการประเมินผลการใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ รณรงค์ให้ครูและนักเรียนเข้าใช้งานสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา และการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง จัดห้องสำหรับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วนและสวยงาม จัดหาบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบดูแล จัดระบบการบริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบการควบคุมดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย

ด้านการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน จำเป็นต้องพัฒนาด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นอย่างมาก เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจในยุคโลกไร้พรมแดน ซึ่งเยาวชนได้รับการท้าทายจากเทคโนโลยี ดังที่กล่าวมานี้เป็นอย่างมาก และนักเรียนคาดหวังจากสถานศึกษาด้วยเช่นกัน สถานศึกษาจึงควรมีการพัฒนากระบวนการคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือกับสถาบันอื่น ๆ ที่มีความพร้อมทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน อีกทั้งนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ระบบเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และให้บริการทางการศึกษาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ และการปรับตัวของหน่วยงานต้นสังกัด ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาด้วย ซึ่งการพัฒนาในระดับนี้ขึ้นอยู่กับ

ความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุน ตลอดจนการมีบุคลากรผู้บริหารส่งเสริมผลักดันในระดับเขตพื้นที่ด้วย

วไลลักษณ์ นามวงศ์ (2556) กล่าวว่า ปัจจุบันเราสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาฐานข้อมูลในการบริหารจัดการในโรงเรียน ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นการพัฒนาให้ทันกับความก้าวหน้าในอนาคตจึงได้มีการพัฒนาโปรแกรมและมีโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการบริหารจัดการมากขึ้นดังนี้

1. โรงเรียนใช้กลยุทธ์ ในการวางเครือข่ายถาวรภายในโรงเรียน เพื่อการบริหารครูและนักเรียน โดยจัดสรรคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อแม่ข่ายและลูกข่ายในโรงเรียน สร้างห้องปฏิบัติการศูนย์รวมเครือข่าย พร้อมกับสร้างและพัฒนาซอฟต์แวร์เพื่อการบริหารจัดการบุคคลและกิจกรรม การเรียนรู้ในโรงเรียน

2. วางระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยนำกลยุทธ์ข้อที่หนึ่งเป็นฐานในการสร้างทะเบียนนักเรียนการวัดและประเมินผล การรายงานผล พร้อมกับจัดระบบ E-Books, E-Library, E-Learning และ Website ของโรงเรียน

3. กลยุทธ์การพัฒนาครูและนักเรียนให้สามารถใช้ระบบบริหารจัดการในข้อสอง โดยการพัฒนาครูให้มีทักษะในการใช้และจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน จากกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารโรงเรียนบ้านค่ายโดยใช้เทคนิคการบริหารงาน การปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) กับการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา (ไอซีที) ในโรงเรียน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ โดยจัดการประชุมคณะกรรมการประกอบด้วยฝ่ายบริหารโรงเรียน และคณะกรรมการกลุ่มบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และหัวหน้างานในกลุ่มบริหารวิชาการอีก 15 งาน สสำรวจความต้องการไอซีทีของครูนักเรียนและชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำปฏิทินการปฏิบัติการ ให้ความรู้และความตระหนักแก่บุคลากรของโรงเรียน แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินการฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งการวางแผนออกแบบระบบไอซีทีทั้งระบบในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้และห้องสำนักงานทุกห้อง รวมทั้งการเชื่อมต่อกับภายนอกโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การดำเนินการโดยการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยราชการ ภาคเอกชนในการของบประมาณ และระดมทรัพยากรสนับสนุน ตามความต้องการของโรงเรียน และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และดำเนินการพัฒนาไอซีที ดังนี้

1. เพิ่มจำนวนชั่วโมง/หน่วยกิต วิชาคอมพิวเตอร์ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
2. กำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน ครูต้องใช้ไอซีทีในการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดใน 1 รายวิชา
3. จัดหาคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอสำหรับนักเรียนใช้ในการเรียนรู้และสำหรับโรงเรียนในการบริหารจัดการและการทำกิจกรรมของครู
4. จัดแหล่งเรียนรู้ไอซีทีเพื่อให้นักเรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์อย่างทั่วถึงทั้งโรงเรียน
5. ตรวจสอบความต้องการความรู้ด้านไอซีทีของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อพัฒนาบุคลากรทุกภาคเรียนไว้สำหรับ E-School
6. จัดทำแผนพัฒนากลยุทธ์ด้านไอซีทีของโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรทุกคนของโรงเรียนเดินสู่เป้าหมายในทิศทางเดียวกัน

ขั้นที่ 3 การประเมินผล สรุปผลการปฏิบัติตาม โดยคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประเมินทบทวนการดำเนินงาน นำผลที่ได้จากการดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งหมดมาวิเคราะห์แปลความหมาย และตรวจสอบ จัดทำเป็นโครงการแผนปฏิบัติ การพัฒนาบุคลากร พัฒนาหลักสูตร พัฒนา Hardware และ Software เป็นต้น การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาหรือโรงเรียน ควรมีแนวทางในการดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลในอันที่จะก่อให้เกิดการตัดสินใจแก้ปัญหาในทางที่ถูกต้อง สามารถกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการที่มีข้อมูลสารสนเทศสนับสนุนมากกว่าการคาดเดา ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา 2 ส่วนด้วยกัน

พิสิษฐ์ ชาญเกียรติก้อง (2551, ออนไลน์) ดังนี้

1. ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย ส่วนนี้ถือว่าเป็นพื้นฐานของพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเป็นระบบเครือข่าย จะสามารถทำให้การจัดการข้อมูลในแต่ละส่วนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในระบบต้องสามารถถ่ายโอนข้อมูลเข้าคอมพิวเตอร์แม้เครือข่าย โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนด้านการจัดทำได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมและงบประมาณ ดังนั้นโรงเรียนควรมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องระบบเครือข่ายเพื่อให้คำปรึกษาหรือจัดวางระบบให้ได้มาตรฐาน และรองรับการขยายตัวของระบบเครือข่ายในอนาคต

2. ด้านซอฟต์แวร์สำหรับบริหารจัดการข้อมูล ส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญมากสำหรับระบบ เพราะถึงแม้ว่าเราจะมีคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายที่ดี แต่ถ้าไม่มีซอฟต์แวร์สำหรับบริหาร

จัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้ระบบสารสนเทศในโรงเรียนไม่เป็นไปตามความคาดหวัง จะไม่มีข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่ถูกต้องซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการบริหารงานที่ดีควรมี องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ควรเป็นโปรแกรมที่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นหนึ่งเดียวกันในทุกฝ่ายงาน ผ่านระบบเครือข่าย

2.2 ควรเป็นโปรแกรมที่สามารถประมวลผลข้อมูลใหม่ได้ทันทีที่ต้องการ (Real Time)

2.3 ควรเป็นโปรแกรมที่สามารถนำข้อมูลของแต่ละฝ่ายงานมาประมวลผลเป็นสารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานในโรงเรียน

2.4 ควรเป็นโปรแกรมที่มีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลตามลำดับชั้นของผู้รับผิดชอบ ฐานข้อมูลที่โรงเรียนควรต้องดำเนินการจัดเก็บเป็นข้อมูลกลางที่ฝ่ายต่าง ๆ สามารถเรียกใช้ผ่านระบบเครือข่าย ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลนักเรียน ข้อมูลบุคลากร และข้อมูลแผนงาน/โครงการ จากการศึกษาระบบการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาในโรงเรียน ดังที่กล่าวมาในส่วนของการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ที่ต้องการเริ่มต้นในการพัฒนาความจำเป็นที่ต้องดำเนินการ

Horn (1991, p. 47) ได้นำเสนอถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการโรงเรียน จะต้องพิจารณา 7 กระบวนการ มีความชัดเจนและน่าสนใจในการประยุกต์ใช้เป็นอย่างมาก ซึ่งทั้ง 7 กระบวนการเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องกันเป็นวงจรกระบวนการทั้ง 7 มีดังนี้

1. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ (Importation) เป็นทรัพยากรที่มีอยู่แล้วมาใช้อาจจะมาจากโรงเรียนอื่น ๆ ธุรกิจต่าง ๆ ห้างสมุด และมหาวิทยาลัย นักการศึกษาจะต้องผ่านการอ่าน ตรวจสอบ ประเมินหาความคิด วิธีการสอนที่ดีที่สุดเพื่อนำมาใช้เป็นแหล่งทรัพยากร

2. การรวบรวมสารสนเทศ (Information amassment) เนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่างมีความสามารถในการบรรจุเก็บรวบรวมข้อมูลได้มากมาย ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่การทำดัชนีค้นหาข้อมูลและสื่อต่าง ๆ ให้ได้ง่ายต่อการเข้าถึง เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุด

3. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อผู้ใช่มากที่สุด

4. การเชื่อมโยง (Linkage) เทคโนโลยีใหม่จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับหลักสูตร และเป้าหมายกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะต้องเชื่อมโยงกับการใช้สอยที่เป็นแหล่งทรัพยากร

5. การตรวจสอบ (Monitoring) กระบวนการทั้งหมดนี้จำเป็นต้องมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

6. การสนับสนุน (Support) ลักษณะงานที่ซ้ำซากจำเจ และการจัดการบริหารในรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นส่วนที่สามารถทำลายความสามารถของบุคคลในการทำงานได้ ดังนั้น บุคลากรต้องได้รับการสนับสนุนให้มีการจัดสภาพงานใหม่ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยการลดจำนวนและปริมาณงานประเภทที่ซ้ำซาก และการจัดการในรายละเอียดลง

7. การวางแผน (Planning) การเปลี่ยนแปลงนั้นจำเป็นต้องมีแผนการที่รอบคอบ ทั้งการทบทวนหลักสูตร หรือแผนงานด้านการเงิน ดังนั้น นักการศึกษาอาจจำเป็นต้องพึ่งผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกจากแนวคิดดั้งที่กล่าวมา พบว่า การเปลี่ยนแปลงการจัดการจัดการให้ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำของผู้บริหารและความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อนำเทคโนโลยีการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ

จากแนวคิดดั้งที่กล่าวมา พบว่า การเปลี่ยนแปลงการจัดการจัดการให้ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำของผู้บริหารและความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อนำเทคโนโลยีการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากร การฝึกอบรม การพัฒนา การจัดวางแผนผังห้องเรียน และกระบวนการเข้าสู่การเรียนการสอน จำเป็นต้องใช้วิธีใหม่ทั้งหมด เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครู การวางแผนนั้นจำเป็นต้องมีทั้งในระดับระบบและระดับท้องถิ่น เพื่อป้องกันการเข้าถึงอย่างเพียงพอต่อโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรทั่วไป ยุทธศาสตร์การนำแผน และการสื่อสารไปปฏิบัติจำเป็นต้องประกันว่าแผนนั้นเป็นที่เข้าใจและมีประสิทธิภาพจากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้านการจัดการจัดการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาครู บุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องให้มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลอย่างง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยมีการเตรียมการ เช่น จัดการประชุม คณะกรรมการ ประกอบด้วยฝ่ายบริหารโรงเรียน และคณะกรรมการกลุ่มบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หัวหน้างานในกลุ่มบริหารวิชาการ สำนวจความต้องการของครู นักเรียน และชุมชน วิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้รับจัดทำปฏิทินการปฏิบัติการ ให้ความรู้และความตระหนักแก่บุคลากรของโรงเรียน แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบในการ

ดำเนินการฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งการวางแผนและการออกแบบระบบเทคโนโลยีทั้งระบบ มีการประเมินผลและปรับปรุงอย่างเสมอ

ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนในการสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการจัดให้มีความพอเพียง และตรงกับความต้องการของครู เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

พัชรา ประवालพิทย (2555, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้น การบริหาร งบประมาณจึงต้องสนับสนุนการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพ ผลผลิตหลักคือ ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มีวินัย ใจตน มีสันติวัฒนธรรม ทำประโยชน์ เพื่อส่วนร่วมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานระดับชั้น ในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการบริหารด้านการเงินและพัสดุ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตรวจสอบ ควบคุม ดูแล แนะนำ ให้การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้ผลสัมฤทธิ์ของงาน คือ ได้ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ การใช้จ่ายมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน เกิดผลสำเร็จ ตามนโยบายและเห็นผลที่ประชาชนจะได้รับจากรัฐบาล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ และจัดทุนสนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเมื่อครูได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยดังกล่าว อย่างพอเพียงและตรงกับความต้องการ ที่พัฒนา ศักยภาพผู้เรียนได้แล้ว ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู

การเรียนรู้เป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อให้มีความสามารถและทักษะต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ในฐานะพลเมืองของประเทศและของโลก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากทุกสิ่งรอบตัว ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ โดยตรงจึงควรพัฒนาตนเองหรือได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทันสมัย ดังที่มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

วิลาส สิงห์วิสัย (2535, หน้า 20) กล่าวว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของทุกหน่วยงาน ตั้งแต่หน่วยงานที่เล็กที่สุดจนถึงหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุดทั้งนี้คนเป็นตัวจักรสำคัญในการผลิตออกมา ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดควรนำมาประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติงานคือทุกหน่วยงานจะต้องพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอยู่อย่างเสมอ

รุ่ง แก้วแดง (2541, หน้า 156-157) เห็นว่าถ้าต้องการให้ครูพันธุ์ใหม่ก็จำเป็นต้องพัฒนาครูเสียก่อนมิฉะนั้นจะเป็นอย่างนิทานเรื่องใหม่แม่ปุ๊กกับลูกปู้ ฉะนั้นการพัฒนาครูหรือเจตนาบุคลากรจึงจำเป็นยิ่ง ครูประจำการส่วนใหญ่ยังขาดการอบรมที่ให้ความรู้ที่ทันสมัย และการศึกษาหรือฝึกอบรมที่ทำกันอยู่ก็ไม่ได้ส่งผลกับงานที่แท้จริงต้องออกแบบการฝึกอบรมใหม่ต้องจัดให้มีขึ้นเป็นระบบในลักษณะที่สัมพันธ์กับงานที่ทำให้เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของเด็ก ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุด

เข้มทอง ศิริแสงเลิศ (2555, หน้า 67-70) กล่าวว่าครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรได้รับการพัฒนาด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการและนวัตกรรมทางการเรียนรู้ ซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถ ละเลยการรับความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้

2. ความเปลี่ยนแปลงของแนวโน้มนโยบายและแนวปฏิบัติทางการศึกษา ได้แก่ นโยบาย การเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้แบบดั้งเดิม ที่ครูเคยชินจากการเป็นผู้สั่งสอนให้เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากจะปรับเปลี่ยนด้านเทคนิคและวิธีการสอนแล้วยังต้องปรับเปลี่ยน เจตคติของครูให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคนิคและวิธีการสอนแล้วยังต้องปรับเปลี่ยน เจตคติของครูให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนี้ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูและ บุคลากรทางการศึกษาจะต้องประสานการทำงานในลักษณะของการทำงานเป็นทีมและ ประสานกันทั้งองค์กรเพื่อทำให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษากำหนดให้ครูผู้บริหาร

3. แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษาจากมาตรการหลัก ประการที่ 3 ที่กำหนดให้ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็น บุคลากรประจำการอยู่แล้วในสถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชนนั้นแสดงว่าการพัฒนาครูและ บุคลากรเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้นโยบาย ที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้มีหลายวิธีได้แก่การฝึกอบรมการนิเทศการกำกับ ติดตามและประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่อการอำนวยความสะดวกและส่งเสริม

ให้สร้างผลงานทางวิชาการการ ฝึกอบรมจัดเป็นการนิเทศประเภทกลุ่มหนึ่งโดยวัตถุประสงค์ ที่จะต้องพัฒนาบุคลากรประจำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะซึ่งอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ นโยบายและการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ และนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ดำเนินการพัฒนาด้วยการฝึกอบรมได้ 3 รูปแบบ คือ

3.1 การจัดการฝึกอบรมภายในสถานศึกษาซึ่งบุคลากรทั้งหมดหรือเฉพาะผู้ที่ เกี่ยวข้องซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ

3.2 การส่งครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอกหรือ สถานศึกษาเครือข่าย

3.3 การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี สามารถใช้พัฒนาและบุคลากรได้โดยมีเงื่อนไขคือผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้าถึงเทคโนโลยี ได้ง่ายและมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์พอสมควรกรณีพิเศษ เป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นบุคลากรประจำได้อย่างดี ด้วยการปฐมนิเทศครู และบุคลากรใหม่ตั้งแต่การปฏิบัติงานการกำกับติดตามและประเมินผลจัดเป็นวิธีที่ใช้ในการ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี หากสถานศึกษามีการจัดระบบการประเมิน มีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ครอบคลุมทุกภาระงาน โดยสื่อสาร ให้บุคลากรได้รับทราบมีระบบการให้ข้อมูลป้อนกลับและระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ ชัดเจนว่าเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรการศึกษาดสาขาวิชา ที่ต้องการ ซึ่งจะได้ผลจากการพัฒนาค่อนข้างถาวรได้ก่อให้เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการได้การ อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้สร้างผลงานทางการศึกษาเพื่อจูงใจให้บุคลากรมีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกรูปแบบ สามารถส่งเสริมและ เกิดการพัฒนาได้อย่างแท้จริงจนได้บุคลากรที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีความเข้มแข็ง ทางด้านวิชาการส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพผลิตผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ เป็นคนเก่ง คนดีและมีคุณธรรม ดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข

ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี

ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูซึ่งเป็นกระบวนการ ที่ผู้บริหารกำกับติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครู อาจเป็นผู้บริหารนิเทศหรือนิเทศโดยบุคคล ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารเพื่อการนำการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

กิติมา ปรีดีดีลิก (2532, หน้า 306-310) การนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนเอง มีผู้บริหารผู้ช่วยผู้บริหารหัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ และครูผู้มีความชำนาญ โดยเฉพาะวิชาที่โรงเรียนคัดเลือกแล้วแต่งตั้งให้ทำการนิเทศเป็นขบวนการโดยมีจุดมุ่งหมาย อันเป็นหัวใจการนิเทศ 5 ประการ คือ

1. มุ่งพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้ได้รับความรู้เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น
2. มุ่งพัฒนางานหมายถึงงานการสอนงานการเรียนการสอนและสร้างสรรค์งานให้มีประสิทธิภาพ
3. มุ่งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เพื่อความเข้าใจในการจัดการศึกษาและการนิเทศ ตลอดจนการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน ในอันที่จะได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ในชุมชน
4. ส่งเสริมการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากรให้ทำงานด้วยความมั่นใจมีกำลังใจในการทำงาน
5. ประสานงานและอำนวยความสะดวกส่งเสริมการนิเทศจากภายนอกอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนกระทำโดยบุคลากรในโรงเรียนเอง ย่อมบังเกิดผลดี ที่คาดหวังได้ดังนี้ผู้นิเทศภายในย่อมเข้าใจปัญหาได้ดี จึงน่าจะแก้ปัญหาได้ตรงจุด หรืออาจเรียกว่า เกาถูที่คัน ได้ดีกว่าการนิเทศโดยบุคคลภายนอกผู้นิเทศภายในย่อมคุ้นเคยกับเพื่อนครูอยู่แล้ว จึงช่วยสร้างบรรยากาศในการนิเทศเปลี่ยนไปอย่างกันเองไม่ต้องใช้เวลาสร้างความคุ้นเคย เหมือนบุคคลภายนอกทำการนิเทศการนิเทศภายในโรงเรียนย่อมช่วยให้ติดตามผลงานได้ สะดวกเพราะอยู่ใกล้ชิดและดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องได้ดีไม่ขาดสาย

วัชรา เล่าเรียนดี (2550, หน้า 120) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการ นิเทศการศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จะดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคคลในโรงเรียนเป็นหลักซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและบุคลากรอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรง

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการ นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูซึ่งเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีคณะนิเทศหรือผู้บริหาร โรงเรียนรองผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และบุคลากรในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งผลให้เกิดการพัฒนาครูพัฒนางานส่งเสริม ให้เกิดขวัญกำลังใจและเจตคติที่ดีในการเป็นผู้รับการนิเทศ

ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 26) กล่าวว่าแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับโรงเรียน ในการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับโรงเรียน ควรจะดำเนินการตามกระบวนการบริหารและการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาทั้ง 6 ขั้นตอน ซึ่งจะครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ส่วน ของระบบสารสนเทศแต่ละขั้นตอนโรงเรียน และใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารและปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพหลัก และแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษามี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นที่เก็บรวบรวมมาจากแหล่งซึ่งมีทั้งที่อยู่ภายนอกหน่วยงานและภายในหน่วยงานดังกล่าวมาแล้วมีแนวปฏิบัติเป็นขั้นตอนและกิจกรรมย่อย ดังนี้

1. กำหนดหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจนแม้ว่าหน่วยงานระดับโรงเรียน จะไม่มีกรอบอัตรากำลังด้านนี้ ผู้บริหารควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบที่แน่นอน

2. กำหนดรายการข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนควรวิเคราะห์โดยใช้คณะทำงาน และโดยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแต่ละเรื่องสารสนเทศสำคัญ และจำเป็น ในระดับโรงเรียน

3. กำหนดวิธีการจัดเก็บและสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และแหล่งข้อมูลเช่น แบบสำรวจ แบบรายงาน แบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามการวิจัย เป็นต้น

4. กำหนดเวลาเรียนปฏิทินในการจัดเก็บและกำหนดวันข้อมูลของหน่วยงานต้นสังกัด หมายความว่าข้อมูลจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร แต่การใช้จะต้องใช้วันที่ กำหนดเช่นข้อมูลและวันที่ 10 มิถุนายนของทุกปี เป็นต้น

5. การไปเก็บรวบรวมจากแหล่ง ซึ่งอยู่ทั้งในและนอกหน่วยงานตามเวลากำหนด

6. ข้อมูลสารสนเทศบางตัวยังไม่มีแหล่งให้เก็บ ต้องสร้างเงื่อนไขให้เกิดขึ้นมา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น พร้อมต้องการในเรื่องต่าง ๆ อาจจะต้องจัดประชุมสัมมนาประชุม ระดมความคิดเห็นทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บข้อมูล จากแหล่งจะต้องมาตรวจสอบทุกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี 2 ประการ ได้แก่

1. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล หมายถึงช่วงเวลาที่เกิดขึ้นเมื่อใดเหมาะสมกับเวลา และทันกับเวลาที่จะใช้หรือไม่

2. มีความตรงตามเนื้อหา ของระบบสารสนเทศที่ต้องการคุณสมบัติ ข้อนี้หมายถึง คุณค่าและประโยชน์ของสารสนเทศที่นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ มากแม้ว่าสารสนเทศนั้นจะต้องตรง ต่อความต้องการและสามารถผลิตได้ทันเวลาแต่ขาดความถูกต้องแล้ว ก็จะไม่หาประโยชน์ไม่ได้เลย

สารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำจะต้องมีการบันทึกจากสภาพจริง ในเวลาที่สำรวจและผ่านกระบวนการในการจัดเก็บ ด้วยวิธีการเครื่องมือที่ไม่ถูกต้องไม่ได้มาตรฐานหากตรวจสอบแล้วพบการผิดพลาดตกบกพร่อง ก็ต้องจัดเก็บหรือแก้ไขใหม่

ขั้นที่ 3 การประมวลผลข้อมูลเป็นขั้นนำข้อมูล (Data Processing) มาประมวลผลเป็นสารสนเทศส่วนตัวที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้วนั้น นำมาจัดกลุ่มแยกแยะตามลักษณะและประเภทของสารสนเทศซึ่งการประมวลผลนั้นใช้ตั้งแต่วิธีง่ายๆที่ เรียกว่าทำด้วยมือใช้เครื่องคิดเลข จนกระทั่งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งมีแนวโน้มปฏิบัติและกิจกรรมสำคัญในขั้นตอนดังนี้

1. มอบหมายผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์สถิติหรือผู้รับผิดชอบข้อมูลของนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการประมวลผล

2. การประมวลผลข้อมูล เป็นสารสนเทศจะต้องจำเพาะสารสนเทศที่หน่วยงานได้กำหนดขอบข่ายไว้แล้วเท่านั้น เช่นการวางแผนการศึกษาก็จะมีรายการดัชนี เพื่อการวางแผนที่ได้กำหนดไว้แล้ว ว่ามีตัวได้มากถึงการรายงานข้อมูลประจำปี ก็สามารถจะตรวจสอบจากตารางได้ว่า ตารางใดบ้างที่ต้องนำเสนอข้อมูลมาประมวลผลเป็นสารสนเทศก่อนจึงจะก็เพื่อรายงานได้ ก็ประมวลเฉพาะตัวนั้นๆ โดยยึดหลักการที่ว่าประมวลผลแต่ละตัวต้องตอบคำถามให้ได้ว่าสารสนเทศนี้เอาไปใช้ประโยชน์อะไรมิฉะนั้นจะเสียเวลาในการจัดทำ

3. หากโรงเรียนได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ ก็ควรจัดทำโปรแกรมให้สอดคล้องกับระดับจังหวัดเพราะในอนาคต จะได้เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายและส่งสายตรงกัน ได้ตามแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาดังกล่าวส่วนที่ 1 แล้ว

ขั้นที่ 4 การจัดเก็บและบริหารข้อมูล เป็นการจัดให้มีแหล่งรวบรวมข้อมูลสารสนเทศไว้ในหน่วยงานซึ่งอาจถูกเรียกว่า ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา ระดับโรงเรียนซึ่งมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ต้องจัดให้มีสถานที่ เช่นมีห้องๆ หนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียนเป็นศูนย์สารสนเทศหรืออาจใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องสมุดห้องอื่น ๆ หรือหากมีคอมพิวเตอร์ อาจใช้คอมพิวเตอร์

2. จัดให้มีครุภัณฑ์ วัสดุที่จำเป็น เช่น ตู้สำหรับจัดเก็บแฟ้มข้อมูลสารสนเทศเก็บแผ่นดีข้อมูล กรณีใช้คอมพิวเตอร์

3. จัดหาระบบค้นหา เป็นแฟ้มหรือหากเป็นคอมพิวเตอร์ ก็ควรจะเป็นโปรแกรมสอดคล้อง กับลักษณะของงานในโรงเรียน เพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ และการบริหารข้อมูล

ของหน่วยงาน และที่สำคัญต้องสร้างให้สอดคล้องกับโปรแกรมในระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาแล้วในการประมวลผล

4. แต่ละรอบปีควรจัดทำแผนภูมิ แสดงสารสนเทศที่สำคัญ เป็นแผนป้ายหรือรูปแบบอื่นๆ เพื่อเผยแพร่แก่หน่วยงานที่สังกัด หรือบุคลากรอื่นๆ ที่สนใจ เช่น แผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระประจำปีการศึกษา ฐานชั้นเรียน เป็นต้น

5. หากเป็นไปได้ควรจัดสไลด์ สรุปข้อมูลสารสนเทศสำคัญ ๆ เพื่อประกอบคำบรรยายกรณีผู้มาศึกษาดูงานหรือไปเผยแพร่ ให้หน่วยงานอื่น

6. หากโรงเรียนมีสถานที่พอเพียง มีความพร้อมอาจจัดเป็นห้องปฏิบัติการ สำหรับเสนอผลงานของหน่วยงาน ซึ่งมีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญ

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการในขั้นนี้ เป็นขั้นที่จะนำเสนอข้อมูลสารสนเทศมาใช้ตัดสินใจในการบริหารจัดการ หรือปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์แต่ละเรื่อง แต่ละครั้ง เช่น การวิเคราะห์ เพื่อการสื่อสารสภาพปัจจุบันปัญหา ในการจัดทำร่างแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการ เป็นต้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นมีข้อคิดที่สำคัญ คือ ข้อมูลสารสนเทศจะแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ประเภทที่มีลักษณะเป็นปรนัย คือมีความชัดเจนในตัวเอง การวิเคราะห์ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใครเมื่อใดผลที่ออกมาเหมือนกัน ได้แก่ พวกข้อมูลที่เป็นกฎระเบียบมีเหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์ แสดงเปลี่ยนสถิติเป็นตัวเลข

2. ประเภทที่มีลักษณะเป็นอัตนัย ข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้ ได้แก่ พวกภาษา สัญลักษณ์ที่ใช้แทนความคิด ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ วิธีที่ดีที่สุด คือทำโดยคณะบุคคลใช้ดุลพินิจของคนส่วนใหญ่ในการพิจารณาตัดสิน ซึ่งในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ หากข้อมูลสารสนเทศที่ได้เก็บไว้ไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ในการใช้ในแต่ละเรื่อง และต้องเก็บเพิ่มเติม โดยมีแนวปฏิบัติตามกระบวนการแต่ละขั้นตอนดังที่กล่าวมาแล้ว

ขั้นที่ 6 การนำข้อมูลไปใช้ขั้นนี้ เป็นการนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้ว ไปประกอบการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ การใช้แต่ละเรื่องแต่ในทางปฏิบัติขั้นตอนที่ 5 กับขั้นตอนที่ 6 จะกระทำไปพร้อม ๆ กัน เช่น เมื่อต้องการเพื่อวางแผน ก็นำข้อมูลสารสนเทศที่ต้องใช้ เพื่อการวางแผนการวิเคราะห์ตามกระบวนการแล้วนำไปใช้แนวคิดและหลักการสำคัญในการใช้ข้อมูลส่วนนั้น ไม่ว่าจะเพื่อกันใดจะต้องประกอบด้วยการตัดสินใจวกเข้าไปด้วยทุกครั้ง ซึ่งหมายความว่า การใช้ข้อมูลต้องมีศิลปะประกอบด้วย โดยเฉพาะสำหรับผู้บริหารมี ผู้กล่าวว่าการทำงานทุกอย่างเราต้องใช้ข้อมูล แต่บางครั้งข้อมูลอาจกลับมาสร้างปัญหา หรือฆ่าเราได้หากเราใช้

ไม่ถูกการตัดสินใจโดยไม่ใช้ข้อมูลประกอบถือเป็นความผิดพลาด แต่การใช้ข้อมูลผิดประกอบ การตัดสินใจถือเป็นความผิดพลาดยิ่งกว่า

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานหรือโรงเรียนควรจะต้องเป็นแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพในระดับสถานศึกษา หรือโรงเรียนให้มีคุณภาพตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน โดยอาจปรับให้สอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา หรือโรงเรียนอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์หน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจนแม้ว่าหน่วยงานระดับโรงเรียนจะไม่มีกรอบอัตรากำลังด้านนี้ผู้บริหารควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบที่แน่นอน กำหนดรายการข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนควรวิเคราะห์โดยใช้คณะทำงานและโดยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแต่ละเรื่องสารสนเทศสำคัญและจำเป็นในระดับโรงเรียน

กำหนดวิธีการจัดเก็บและสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูลเช่น แบบสำรวจ แบบรายงาน แบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามการวิจัย เป็นต้น และกำหนดเวลาเรียนปฏิทินในการจัดเก็บและกำหนดวันข้อมูลของหน่วยงานต้นสังกัด หมายความว่าข้อมูลจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร แต่การใช้จะต้องใช้วันที่ กำหนดเช่นข้อมูลและวันที่ 10 มิถุนายนของทุกปี เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัชรภรณ์ คงเกิด (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอนของครู และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พุทธิพงษ์ ทองเขียว (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ของผู้บริหาร

และครูทั้ง 7 ด้าน หรือการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การฝึกอบรมและพัฒนาครู การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี คุณภาพการใช้เทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ร่วม มีการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับมากที่สุด

จินตนา จุงใจ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค หลักและวิธีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาโรงเรียน ประถมศึกษา และเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่าง เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร และครู จำนวน 260 คน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาและ อุปสรรคการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก 2) หลักและวิธีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ด้านวิชาการ มีการใช้คอมพิวเตอร์ในงานทะเบียนนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนมีการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ ในด้านใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการรายงานทางการเงินและงบการเงิน ด้านบริหารงานบุคคล มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำหลักฐานการปฏิบัติราชการของข้าราชการครู ด้านบริหารทั่วไป เครื่องมืออุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความทันสมัยและเพียงพอ 3) เสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ด้านวิชาการ สถานศึกษาคควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูล นักเรียนให้เป็นระบบ ด้านงบประมาณ ควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบันทึกข้อมูลบัญชีรับ-จ่าย การรายงานผลทางด้านการเงิน ด้านใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประมวลผลงาน ด้านการบริหารงานบุคคลควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประมวลผลข้อมูลและรายงานผล การพิจารณาความดีความชอบ และด้านการบริหารทั่วไป ควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ จัดทำทะเบียนประวัตินักเรียน

วรรณภา จำเนียรพีช (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารรองลงมา คือ วิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการในการใช้เทคโนโลยี และมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีเท่ากัน 2) ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาโดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านองค์ความรู้ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกโดยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีกับทักษะด้านองค์ความรู้ และ 4) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา คือ ด้านการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติอยู่ในระดับ.05

ดวงกมล กิ่งจำปา (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัันมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู กลุ่มดอกคำใต้ 1 เพราะเทคโนโลยีทางการศึกษา นับว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อระบบการศึกษาในปัจจุบัน เทคโนโลยีจึงเปรียบเสมือนมีบทบาทเป็นมิติที่ 3 ทางการศึกษาโดยเพิ่มมิติทางการบริการและวิชาการ บทบาทใหม่ที่สำคัญยิ่งของ

เทคโนโลยีทางการศึกษาจึงไม่ได้อยู่ที่การผลิต และการใช้เป็นสื่อการศึกษาเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการวางแผนการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการสอน การกำหนดวิธีการสอน การเลือกผลิตและการใช้สื่อการสอนรวมถึงการประเมินการสอน เนื่องจากเทคโนโลยีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาตีมากขึ้น เป็นดังเครื่องช่วยลดข้อจำกัดต่าง ๆ ของการจัดการศึกษา เช่น ระยะเวลา บุคลากร และการลงทุน หรืองบประมาณ เป็นต้น ดังนั้น สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาจำนวนมากจึงพยายามที่จะนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกโอกาสทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งในการที่ครูจะสามารถนำเทคโนโลยีทางการศึกษา มาใช้ในสถานศึกษาได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการให้ครูมีการนำเอา

เทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ด้วยโดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตัวแปรตามจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 9 โดยจะครอบคลุมใน 10 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี การจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของครู ประสบการณ์การทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ซึ่งผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังมีรายละเอียดภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

<p>ข้อมูลทั่วไปของครู ในสถานศึกษา</p> <p>กลุ่มดอกคำใต้ 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับการศึกษา <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ปริญญาตรี 1.2 ปริญญาโทขึ้นไป 2. ประสบการณ์ทำงาน <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ต่ำกว่า 10 ปี 2.2 10-20 ปี 2.3 21 ปีขึ้นไป
--

ตัวแปรตาม

<p>บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียน การสอน 2. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัด การเรียนการสอน 3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล การจัดการเรียนการสอน 4. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การจัดการเรียนการสอน 5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6. ด้านการบริหารจัดการ 7. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ 8. ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9. ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้ เทคโนโลยี 10. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี
--

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 เป็นการ วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 โรงเรียน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 120 คน (ข้อมูลรายชื่อโรงเรียน สังกัด สพฐ. ปี 2566 ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตาราง TARO YAMANE ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 แบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Five Rating Scale) โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการกำหนด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 102) ดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีระดับการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีบทบาทมีระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีบทบาทมีระดับการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีบทบาทมีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาหลักการเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎี ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 แบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

2. นำข้อมูลและแนวคิดต่าง ๆ มากำหนดเป็นนิยามศัพท์และสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์และตัวแปรที่กำหนด

3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ พร้อมทั้งตรวจสำนวนภาษา ที่ใช้ในแบบสอบถามและนำมาพิจารณาปรับปรุงตามคำแนะนำให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขจากกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่มีความชำนาญด้านสถิติและการวิจัย 1 คน ด้านการบริหารการศึกษา 2 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของคุณภาพเครื่องมือในด้านเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ItemObjective Congruence: IOC) ของข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ได้ค่า IOC 0.67–1.00

5. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ .807

6. สร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้บริหารในโรงเรียนกลุ่มดอกคำใต้ 1 จำนวน 10 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มดอกคำใต้ 1 จำนวน 10 โรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้แก่ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั้ง 10 โรงเรียน เพื่อตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งกำหนด วัน เวลา ในการเก็บข้อมูล

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวม แบบสอบถามคืนด้วยตนเองเมื่อครบกำหนดที่ระบุไว้ ได้เก็บแบบสอบถาม กลับคืน

5. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับและดำเนินการตามขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติที่กำหนด

การจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนในสถานศึกษาใน กลุ่มดอกคำใต้ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาที่สังกัด โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 แบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนประมาณ 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 106) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.20–1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตาม ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน แบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี โดยใช้การทดสอบค่าที่ One Sample (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้สูตรของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษามี 2 ประเภท ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive statistics) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป ได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า t-test และการทดสอบความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ครั้งนี้โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู ในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ในรวมรายด้านและรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการหาค่าที (t-test) จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน โดยการหาค่าเอฟ (F-test)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S. D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสองความแปรปรวน
MS	แทน	ค่าความแปรปรวนเฉลี่ย
Df	แทน	ขั้นของความอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ
sig	แทน	ความน่าจะเป็น
**	แทน	ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1. ปริญญาตรี	69	75.00
1.2. ปริญญาโทขึ้นไป	23	25.00
รวม	92	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1. ต่ำกว่า 10 ปี	27	29.34
2.2. 10 ปี-20 ปี	22	23.91
2.3. 21 ปี ขึ้นไป	43	46.73
รวม	92	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ด้านประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่ 21 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.73 รองลงมาประสบการณ์ทำงาน 10 ปี-20 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 และน้อยที่สุดประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 29.34

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยรวมรายด้านและรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามขอบข่ายตัวแปรตามทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		\bar{X}	(S.D.)		
1	ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.56	มาก	6
2	ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน	4.48	0.54	มาก	7
3	ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	4.53	0.56	มากที่สุด	2
4	ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	4.41	0.55	มาก	9
5	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.52	0.53	มากที่สุด	3
6	ด้านการบริหารจัดการ	4.56	0.54	มากที่สุด	1
7	ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ	4.35	0.71	มาก	10
8	ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู	4.52	0.52	มากที่สุด	4
9	ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี	4.51	0.58	มากที่สุด	5
10	ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.41	0.61	มาก	8
รวมเฉลี่ย		4.47	0.57	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56), ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.53), ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.52), ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58), ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.56), ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.54), ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.57), ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน

($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.71)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.78	0.53	มากที่สุด	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน	4.30	0.52	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วีดีโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ	4.55	0.56	มากที่สุด	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม	4.27	0.71	มาก	6
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำการฝึกทักษะการคิดคำนวณ การทำแบบทดสอบใช้ในการสรุปบทเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ	4.68	0.49	มากที่สุด	2
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสอนแทนครูในบางครั้ง และสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย	4.42	0.55	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.50	0.56	มาก	

จากตาราง 4 พบว่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้

ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำการฝึกทักษะการคิดคำนวณ การทำแบบทดสอบใช้ในการสรุปบทเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.49), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วีดีโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.56), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสอนแทนครูในบางครั้ง และสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.55), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.52), ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.71)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน	4.27	0.68	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน	4.52	0.54	มากที่สุด	2
3	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน	4.72	0.45	มากที่สุด	1

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อ การจัดการเรียนการสอน	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เนื้อหา บทเรียนจะประกอบได้ด้วย ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ข้อความ เสียง วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น	4.42	0.55	มาก	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถนำ เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้าง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ	4.48	0.52	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.48	0.54	มาก	

จากตาราง 5 พบว่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านสร้างสื่อในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.54) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.54), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.52), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เนื้อหาบทเรียนจะประกอบได้ด้วย ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ข้อความ เสียง วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.68)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	4.62	0.62	มากที่สุด	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีความถูกต้องแม่นยำ และความเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้	4.34	0.59	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ประหยัดเวลาในการค้นหาประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร	4.78	0.53	มากที่สุด	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประหยัดเวลาในการค้นหาประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร	4.30	0.52	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลธุรการชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดแบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ	4.64	0.54	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย		4.53	0.56	มากที่สุด	

จากตาราง 6 พบว่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ประหยัดเวลาในการค้นหาประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.53) รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลธุรการชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดแบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.54), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.62), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีความถูกต้องแม่นยำ และความเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.52)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การจัดการเรียนการสอน	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.29	0.56	มาก	4
2	ครูสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่าย	4.50	0.52	มาก	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การจัดการเรียนการสอน	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี ในการศึกษาค้นคว้าบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการ เรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ คลังข้อสอบ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ	4.47	0.58	มาก	4
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาการใช้ งานโปรแกรม SMISM-OBEC, B-OBEC โปรแกรมข้อมูลประชากรวัยเรียนและใช้ในการ ดาวน์โหลดข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	4.38	0.55	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.41	0.55	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.55) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อินเทอร์เน็ตครูสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่าย ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ คลังข้อสอบ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาการใช้งานโปรแกรม SMISM-OBEC, B-OBEC โปรแกรมข้อมูลประชากรวัยเรียนและใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.56)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา
กลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการ สถานที่และสิ่งแวดลอมภายในสถานศึกษาให้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.46	0.54	มาก	5
2	ผู้บริหารมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและ นักเรียนจัดไว้ในห้องเรียนเพื่อความสะดวก ในการใช้งาน	4.61	0.55	มากที่สุด	2
3	ผู้บริหารการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ทำการประเมินผล การใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ	4.43	0.61	มาก	6
4	ผู้บริหารมีการรณรงค์ให้ครูและนักเรียนเข้าใช้ งานสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสื่อสาร ต่าง ๆ	4.53	0.58	มากที่สุด	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวางจัดห้องสำหรับ สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ภายใน สถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วนและสวยงาม	4.54	.56	มากที่สุด	3
6	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบดูแล จัดระบบ การบริการสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่มีประสิทธิภาพ	4.82	0.41	มากที่สุด	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดคอมพิวเตอร์ สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบ การควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน และปลอดภัย	4.28	0.49	มาก	7
รวมเฉลี่ย		4.52	0.53	มากที่สุด	

จากตาราง 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.53) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบดูแล จัดระบบการบริการสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนจัดไว้ในห้องเรียนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55), ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวางจัดห้องสำหรับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วนและสวยงาม ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56), ผู้บริหารมีการรณรงค์ให้ครูและนักเรียนเข้าใช้งานสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสื่อสารต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58), ผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.54), ผู้บริหารการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ทำการประเมินผลการใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.61) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบการควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.49)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการบริหารจัดการ

ข้อ	ด้านการบริหารจัดการ	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีทีมงานดูแลและรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน	4.46	0.54	มาก	5
2	ผู้บริหารช่วยเหลือครูผู้สอนมีการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครู	4.61	0.55	มากที่สุด	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม	4.43	0.61	มาก	6

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการบริหารจัดการ	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
4	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีสถานที่ สำหรับการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม	4.53	0.58	มากที่สุด	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจดู ความพร้อมและความพอใจของอุปกรณ์ ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ	4.54	0.56	มากที่สุด	3
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการบันทึก การใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมิน และปรับปรุง	4.82	0.41	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย		4.56	0.54	มากที่สุด	

จากตาราง 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.54) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ ผู้บริหารช่วยเหลือครูผู้สอนมีการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครู ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.55), ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจดูความพร้อมและความพอใจของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56), ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจดูความพร้อมและความพอใจของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58), ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีทีมงานดูแลและรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.54) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.61)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ

ข้อ	ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี	4.25	0.77	มาก	6
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ	4.33	0.82	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู	4.35	0.71	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู	4.76	0.61	มากที่สุด	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยี	4.22	0.51	มาก	7
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.35	0.80	มาก	2
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.21	0.74	มาก	8
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ	4.34	0.71	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.35	0.71	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.71) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.61)

รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.80), ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.71), ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.71), ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.82), ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.77), ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.74)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู

ข้อ	ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน	4.71	0.48	มากที่สุด	2
2	ผู้บริหารมีการจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน	4.23	0.47	มาก	6
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง	4.72	0.47	มากที่สุด	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการจัดการเรียนรู้	4.47	0.54	มาก	4
5	ผู้บริหารมีการกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.53	0.61	มากที่สุด	3
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	4.46	0.58	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.52	0.52	มากที่สุด	

จากตาราง 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.52) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.48), ผู้บริหารมีการกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.61), ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.54), ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.47)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี

ข้อ	ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		\bar{X}	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะ แสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี	4.78	0.51	มากที่สุด	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ	4.46	0.58	มาก	3
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประเมินผล การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู	4.48	0.70	มาก	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษานำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู มาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.55	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.51	0.58	มากที่สุด	

จากตาราง 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.70), ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำปัญหาและข้อเสนอนแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู มาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.55)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

ข้อ	ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	(n = 92)		แปลผล	ลำดับที่
		\bar{X}	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.42	0.61	มาก	2
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ	4.41	0.64	มาก	3
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	4.34	0.59	มาก	5
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน	4.39	0.61	มาก	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	4.52	0.63	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย		4.41	0.61	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยีโดยรวม อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.61) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีมีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.61), ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.64), ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.61) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.59)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการหาค่าที (t-test) จำแนกตามระดับการศึกษา ประสพการณ์ทำงาน

ตาราง 14 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	ปริญญาตรี (n = 92)		ปริญญาโท ขึ้นไป (n = 92)		t	P-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.24	4.48		
2. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน	4.55	0.23	4.46	0.34	1.38	0.16
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	4.40	0.31	4.41	0.38	2.07	0.96
4. ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	4.58	0.18	4.34	0.40	3.95	0.45
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.59	0.25	4.44	0.31	2.32	0.23

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ทางการศึกษาของครู ในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	ปริญญาดรี (n = 92)		ปริญญาโท ขึ้นไป (n=92)		t	P-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	6. ด้านการบริหารจัดการ	4.32	0.42	4.40		
7. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน งบประมาณ	4.55	0.23	4.41	0.38	2.07	0.14
8. ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู	4.50	0.34	4.52	0.31	2.32	0.86
9. ด้านการกำกับติดตามการประเมิน การใช้เทคโนโลยี	4.43	0.30	4.37	0.45	0.69	0.49
10. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.44	0.31	4.48	0.21	0.35	0.72
รวม	4.48	0.28	4.41	0.32	1.73	1.41

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา
กลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีทาง การศึกษาของครูใน สถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	อายุ								
	ต่ำกว่า 10 ปี			10-20 ปี			21 ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการใช้เทคโนโลยี เป็นสื่อในการจัดการเรียน การสอน	4.45	0.34	มาก	4.50	0.19	มาก	4.55	0.25	มากที่สุด
2. ด้านการใช้เทคโนโลยี ในการสร้างสื่อการจัด การเรียนการสอน	4.50	0.24	มาก	4.40	0.25	มาก	4.50	0.26	มาก
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี ในการจัดเก็บข้อมูล การจัดการเรียนการสอน	4.56	0.23	มากที่สุด	4.50	0.22	มาก	4.53	0.32	มากที่สุด
4. ด้านการใช้เทคโนโลยี ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การจัดการเรียนการสอน	4.40	0.30	มาก	4.46	0.35	มาก	4.37	0.35	มาก
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.55	0.21	มากที่สุด	4.47	0.31	มาก	4.53	0.30	มากที่สุด
6. ด้านการบริหารจัดการ	4.56	0.31	มากที่สุด	4.56	0.30	มากที่สุด	4.53	0.23	มากที่สุด
7. ด้านการจัดสรรทรัพยากร สนับสนุนงบประมาณ	4.32	0.38	มาก	4.30	0.42	มาก	4.40	0.39	มาก
8. ด้านการฝึกอบรมและ การพัฒนาครู	4.47	0.19	มาก	4.46	0.38	มาก	4.53	0.29	มากที่สุด
9. ด้านการกำกับติดตาม การประเมินการใช้เทคโนโลยี	4.47	0.31	มาก	4.63	0.34	มากที่สุด	4.46	0.34	มาก
10. ด้านคุณภาพการใช้ เทคโนโลยี	4.45	0.30	มาก	4.42	0.37	มาก	4.37	0.37	มาก
รวม	4.73	0.28	มากที่สุด	3.60	0.16	มากที่สุด	3.62	0.20	มากที่สุด

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมพบว่า ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.28) 10-20 ปี ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.16) 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.20) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.34) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.19) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.25) อยู่ในระดับมากที่สุด, ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.24) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.25) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.26) อยู่ในระดับมาก, ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.23) อยู่ในระดับมากที่สุด 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.22) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.32) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.30) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.35) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.35) อยู่ในระดับมาก, ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.21) อยู่ในระดับมากที่สุด 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.31) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.30) อยู่ในระดับมากที่สุด, ด้านการบริหารจัดการ ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.31) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.30) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.23) อยู่ในระดับมากที่สุด, ด้านการจัดสรรทรัพยากร สนับสนุนงบประมาณ ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.38) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.42) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก, ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.19) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.38) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.29) อยู่ในระดับมากที่สุด, ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.31) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.34) อยู่ในระดับมากที่สุด 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.34) อยู่ในระดับมาก และด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า

10 ปี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.30) อยู่ในระดับมาก 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.37) อยู่ในระดับมาก 21 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.37) อยู่ในระดับมาก

ตาราง 16 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (n = 92)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P-value
1. ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	7.17	1	0.17	2.21	0.940
	ภายในกลุ่ม	7.04	89	0.07		
	รวม	7.22	91			
2. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.19	1	0.19	2.97	0.088
	ภายในกลุ่ม	5.89	89	0.66		
	รวม	6.09	91			
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.39	1	0.39	0.53	0.467
	ภายในกลุ่ม	6.57	89	0.74		
	รวม	6.63	91			
4. ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.89	1	0.89	0.79	0.374
	ภายในกลุ่ม	9.96	89	0.11		
	รวม	10.07	91			
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.75	1	0.75	0.96	0.328
	ภายในกลุ่ม	6.86	89	0.07		
	รวม	6.94	91			
6. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	0.04	1	0.04	0.53	0.819
	ภายในกลุ่ม	7.05	89	0.07		
	รวม	7.07	91			
7. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.67	1	0.67	0.41	0.521
	ภายในกลุ่ม	14.33	89	0.16		
	รวม	14.48	91			

ตาราง 16 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P-value
8. ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	0.31	1	0.31	0.37	0.542
	ภายในกลุ่ม	7.36	89	0.83		
	รวม	7.44	91			
9. ด้านการกำกับติดตาม การประเมินการใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	0.45	1	0.45	4.09	0.146
	ภายในกลุ่ม	5.89	89	0.66		
	รวม	6.09	91			
10. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	0.03	1	0.03	0.23	0.879
	ภายในกลุ่ม	10.80	89	0.12		
	รวม	10.93	91			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.38	1	0.31	1.30	0.5
รวม	ภายในกลุ่ม	8.17	89	0.83		
	รวม	8.29	91			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวม และรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1
- 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการเปิดตาราง Krejcie and Morgan จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ได้ค่า IOC 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .807 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ได้แก่ การทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (F-test)

สรุปผล

การศึกษารoles บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ดังนี้
 - 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน
 - 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อ
 - 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
 - 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
 - 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 6) ด้านการบริหารจัดการ
 - 7) ด้านการจัดสรรทรัพยากร
 - 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู
 - 9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี
 - 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี เมื่อจำแนกรายด้าน สรุปได้ดังนี้

- 1.1 ด้านใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษารส่งเสริมให้ครูนำการฝึกทักษะการคิดคำนวณ

การทำแบบทดสอบใช้ในการสรุปบทเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วีดีโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสอนแทนครูในบางครั้ง และสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

1.2 ด้านสร้างสื่อในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เนื้อหาบทเรียนจะประกอบได้ด้วย ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ข้อความ เสียง วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน

1.3 ด้านการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ประหยัดเวลาในการค้นหาประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลธุรการชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดแบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีความถูกต้องแม่นยำ และความเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้

เทคโนโลยีเพื่อประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร

1.4 ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อินเทอร์เน็ตครูสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่าย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ คลังข้อสอบ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาการใช้งานโปรแกรม SMISM-OBEC, B-OBEC โปรแกรมข้อมูลประชากรวัยเรียนและใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่าย

1.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบดูแล จัดระบบการบริการสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนจัดไว้ในห้องเรียนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง จัดห้องสำหรับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่างๆภายในสถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วนและสวยงาม ผู้บริหารมีการรณรงค์ให้ครูและนักเรียนเข้าใช้งานสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสื่อสารต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่างๆทำการประเมินผลการใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบการควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย

1.6 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง รองลงมาคือ ผู้บริหารช่วยเหลือครูผู้สอนมีการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจดูความพร้อมและความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้ อย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจดูความพร้อมและความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีทีมงานดูแลและรับผิดชอบระบบเทคโนโลยี

และการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม

1.7 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี (ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.8 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน ผู้บริหารมีการกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน

1.9 ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู มาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง

1.10 ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยีโดยรวม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 สรุปได้ว่าจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามระดับการศึกษา 1) ปริญญาตรี 2) ปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 1) ต่ำกว่า 10 ปี 2) 10-20 ปี 3) 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนในกลุ่มดอกคำใต้ 1 มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารงาน ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้จัดการระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ และครอบคลุมภารกิจด้านการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพสถานศึกษา

ต้องมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาที่นำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน รวมถึงระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบที่ถูกต้อง สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน และสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ พิสมัย ไชแสง (2555) ที่กล่าวว่า ควรมีการนำเทคโนโลยีการศึกษาเข้ามาช่วย เพื่อให้การดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และกมลพรรณ ถมภิรมย์ (2555) กล่าวไว้ว่า ข้อมูลและสารสนเทศเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้บริหาร การมีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบันเรียกใช้ได้สะดวกและตรงตามความต้องการ จะช่วยให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์ ประมวลผลที่มีความสมเหตุสมผลเพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้น นอกจากจะใช้ในการวางแผนการ และประกอบการตัดสินใจแล้วยังนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิด และสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินการด้วยลักษณะสารสนเทศที่ดีซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สุริยา งามเจริญ (2558) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลงานวิจัย กันตา กริมสูงเนิน (2558) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะและแนวทางพัฒนาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรพล สาสอน (2557) ที่ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า สมรรถนะการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ คงเกิด (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน สามารถอธิบายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มตอกคำใต้ 1 ได้ดังนี้

ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ในการ

จัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วีดีโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ รวมทั้งระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสรุปบทเรียน การสอนซ่อมเสริม การฝึกทักษะการคิดคำนวณ การทำแบบทดสอบ ใช้ในการสรุปบทเรียน ใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ การใช้สอนแทนครูในบางครั้งและสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับ อัจฉริยา ทองมา (2557) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน และใช้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดแบบทดสอบผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน โดยเนื้อหาบทเรียนจะประกอบได้ด้วย ภาพนิ่ง ข้อความ เสียง วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ สอดคล้องกับ เกตุสุนีย์ จันทร์ประสิทธิ์ (2557) กล่าวว่า การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการสร้างเครื่องมือช่วยสอน CAI เช่น การออกแบบสื่อการเรียนสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลิตเอกสารประกอบบทเรียน สร้างธนาคารข้อสอบ สร้างแบบทดสอบของบทเรียน แบบฝึกสอนซ่อมเสริมรายวิชา ใบงาน ใบความรู้ต่าง ๆ งานตกแต่ง ภาพประกอบเนื้อหาบทเรียนใช้ร่วมกับห้องโสต/ศูนย์สื่อ จัดทำ Web Page เพื่อการศึกษา จัดทำ Home Page เพื่อการศึกษา

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูล การจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้องแม่นยำ และความเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลบุคลากรชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ เป็นต้น สอดคล้องกับ พินิจา ศิริเมฆ (2559) กล่าวว่า การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการจัดเก็บ ทั้งที่เป็นข้อมูลและส่วนที่เป็นสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีระบบสะดวกต่อการค้นหา เพื่อนำมาใช้ประโยชน์การจัดเก็บอาจเก็บเป็นแฟ้มเอกสาร หรือแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ตามศักยภาพของสถานศึกษา แต่ต้องคำนึงถึงระบบของการค้นหาให้สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยและพร้อมสำหรับการนำข้อมูลไปประมวลผลใหม่ พร้อมสำหรับการใช้ประโยชน์

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่าย เช่น ใช้ในการศึกษาค้นคว้าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน สอดคล้องกับ ณัฐชัย ดวงทองแก้ว (2554, หน้า 8) กล่าวว่า การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาที่เชื่อมต่อผ่านทางสายโทรศัพท์ โดยใช้อุปกรณ์ที่เรียกว่า โมเด็มช่วยใช้บริการด้านการสื่อสาร และการบริการด้านข้อมูลต่าง ๆ สำหรับการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการสถานที่และสิ่งแวดลอมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนจัดไว้ในห้องเรียนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ทำการประเมินผลการใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ รับผิดชอบให้ครูและนักเรียนเข้าใช้งานสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ อย่างกว้างขวาง จัดห้องสำหรับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วนและสวยงาม จัดหาบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบดูแล จัดระบบการบริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบการควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี

ต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย สอดคล้องกับ พระมหาเดชา อมรเมธี (สีบจันทร์) (2556, หน้า 21) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึงสภาพการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นในสถานศึกษาทั้งที่เป็นวัตถุ สิ่งของ ตัวบุคคล วิธีการ หรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในสถานศึกษาและส่งผลต่อการพัฒนาของนักเรียนทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาครู บุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องให้มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลอย่างง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยมีการเตรียมการ เช่น จัดการประชุมคณะกรรมการ ประกอบด้วยฝ่ายบริหารโรงเรียน และคณะกรรมการกลุ่มบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานในกลุ่มบริหารวิชาการ สำรวจความต้องการของครู นักเรียน และชุมชน วิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้รับจัดทำปฏิทินการปฏิบัติการ ให้ความรู้และความตระหนักแก่บุคลากรของโรงเรียน แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบในกาดำเนินการฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งการวางแผนและการออกแบบระบบเทคโนโลยีทั้งระบบ มีการประเมินผลและปรับปรุงอย่างเสมอสอดคล้องกับ วไลลักษณ์ นามวงศ์(2556) กล่าวว่า ปัจจุบันเราสามารถใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาฐานข้อมูลในการบริหารจัดการในโรงเรียน ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นการพัฒนาให้ทันกับความก้าวหน้าในอนาคตจึงได้มีการพัฒนาโปรแกรมและมีโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการบริหารจัดการมาก

ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเมื่อครูได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยดังกล่าว อย่างพอเพียงและตรงกับความต้องการ ที่พัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้แล้ว ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ สอดคล้องกับ พัชรา ประवालพิทย (2555, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาตามภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้น การบริหารงบประมาณจึงต้องสนับสนุนการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพ

ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกรูปแบบ สามารถส่งเสริมและเกิดการพัฒนาได้อย่างแท้จริงจนได้บุคลากรที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพผลิตผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพเป็นคนเก่ง คนดีและมีคุณธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับ วิลาส สิงห์วิสัย (2535, หน้า 20) กล่าวว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของทุกหน่วยงานตั้งแต่หน่วยงานที่เล็กที่สุดจนถึงหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุด ทั้งนี้ คนเป็นตัวจักรสำคัญในการผลิตออกมา ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดควรนำมาประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติงาน คือทุกหน่วยงานจะต้องพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอยู่อย่างเสมอ

ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูซึ่งเป็นการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมีคณะนิเทศหรือผู้บริหารโรงเรียนรองผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และบุคลากรในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูส่งผลให้เกิดการพัฒนาครูพัฒนางานส่งเสริมให้เกิดขวัญกำลังใจและเจตคติที่ดีในการเป็นผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับ วัชรา เล่าเรียนดี (2550, หน้า 120) กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จะดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคคลในโรงเรียนเป็นหลักซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรง

ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือโรงเรียนควรจะต้องเป็นแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพในระดับสถานศึกษาหรือโรงเรียนให้มีคุณภาพตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน โดยอาจปรับให้สอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา หรือโรงเรียนอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์หน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจนแม้ว่าหน่วยงานระดับโรงเรียนจะไม่มีกรอบอัตรากำลังด้านนี้ผู้บริหารควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบที่แน่นอน กำหนดรายการข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนควรวิเคราะห์โดยใช้คณะทำงานและโดยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแต่ละเรื่องสารสนเทศสำคัญและจำเป็นในระดับโรงเรียนกำหนดวิธีการจัดเก็บและสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูลเช่น แบบสำรวจ แบบรายงาน แบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามการวิจัย เป็นต้น สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ(2547:26) กล่าวว่าแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับโรงเรียน ในการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับโรงเรียน ควรจะดำเนินการตามกระบวนการบริหารและการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา ซึ่งจะครอบคลุม ส่วนของระบบสารสนเทศแต่ละชั้นตอนโรงเรียน และใช้สารสนเทศเพื่อการบริหาร และปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพหลัก

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามระดับการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโทขึ้นไป โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แต่สอนในกลุ่มพื้นที่เดียวกันและได้รับการอบรม พัฒนาด้านเทคโนโลยีในเรื่องเดียวกัน ย่อมมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง ทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะทางด้านเทคโนโลยีและคุณลักษณะ เฉพาะตัวไม่แตกต่างกัน อาจมีความคิดเห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พุทธิพงษ์ ทองเขียว (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม การจัดการระบบการใช้เทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การฝึกอบรมและพัฒนาครู การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี คุณภาพการใช้เทคโนโลยีพบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู ระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ธนวันต์ จัยศิริ (2554) ที่ว่าบทบาทเป็นพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบาทที่ได้รับ และจะต้องปฏิบัติภารกิจในความรับผิดชอบให้เกิดประสิทธิผลตามที่สังคมคาดหวัง และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร สุทธิแย้ม (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากใน 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ 2) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีของครู 4) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีวัดผลประเมินผลการเรียนรู้
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีคุณวุฒิการศึกษา
ประสบการณ์การทำงานต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน
ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
ทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา กลุ่มดอกคำใต้ 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
ทั้ง 10 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้
เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บ
ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัด
การเรียนการสอน 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารจัดการ
7) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ 8) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู
9) ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี 10) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ เพราะว่าครูที่มีประสบการณ์
การทำงานที่มากกว่าหรือน้อยกว่า แต่สอนในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน ย่อมมองเห็นบทบาทของ
ผู้บริหารสถานศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษาที่เหมือนกัน
โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิกัญจน์ แปะงามนกุล (2561) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการศึกษาของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า
ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 1 โดยรวมบทบาทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก
ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 1 จำแนกตามสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษา เพศ และอายุงานในการดำรงตำแหน่ง
โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ควรมีการกำหนดการนิเทศติดตาม เพื่อเห็นสภาพ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอน และด้านครูนำไปปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของครูผู้สอน ควรทำเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนไม่ถนัด หรือขาดแคลนครูผู้สอน ควรศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการ ตามแนวทางของมูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียม และควรเข้าอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องและจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนสถานศึกษา ฉะนั้น จึงไม่ได้จำกัดให้ใช้เฉพาะในสถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง แต่ทุกสถานศึกษาสามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้เทคโนโลยีร่วมกันได้ ยิ่งในยุค 4.0 ยุค Metaverse การใช้ชีวิตของผู้คนล้วนอยู่ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน การนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาการศึกษา ครู ผู้บริหาร อันนำไปสู่การผลิตเด็กให้มีทักษะ สมรรถนะ ตอบโจทย์โลกในอนาคตได้

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูล โดยไม่ต้องทำเป็นเอกสาร เพื่อประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร

4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี

ในการแสวงหาความรู้ และด้านการติดต่อสื่อสาร ควรจัดหาเครื่องมือสื่อสารที่จำเป็นต้องใช้ในการติดต่อประสานงานของครูและบุคลากร เช่น คอมพิวเตอร์ประชุมทางไกล ระบบการเรียนการสอนทางไกล โปรแกรมแชทต่างๆ เป็นต้น การจัดทำเว็บไซต์เพื่อการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา การจัดการระบบการสื่อสารไร้สาย และสนับสนุนการใช้ทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสถานศึกษาร่วมกัน

5. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบการควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ใหม่เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้งานของครูและนักเรียนให้เพียงพอ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลระบบการควบคุมดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

6. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร ส่งเสริมให้ครูจัดสภาพแวดล้อมห้องคอมพิวเตอร์ให้ปลอดภัย มีการวิเคราะห์อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ หากไม่ได้คาดการณ์ความเสี่ยงไว้ หรือประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอาจทำให้นักเรียนได้รับอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตได้

7. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร มีการสนับสนุนและจัดอบรมครู เกี่ยวกับการเขียนแผนการสอนในวิชาคอมพิวเตอร์ และมีการประเมินและบันทึกหลังการสอน และรายงานต่อผู้บริหารให้ทราบถึงปัญหา และผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ผู้บริหารทราบ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู พบว่า ผู้บริหารมีการจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน

โดยการจัดทำโครงการอบรม และเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีมาให้ความรู้กับครูในโรงเรียน เพื่อให้ครูได้เรียนรู้ และเข้าใจ ได้รับความรู้ ได้รับเทคนิคใหม่ๆในด้านเทคโนโลยี

9. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยีพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูมาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู อาจเป็นผู้บริหารนิเทศหรือนิเทศโดยบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารเพื่อการนำการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

10. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงก่อนการใช้งาน หากพบชำรุดให้แจ้งครูผู้ดูแลทันทีเพื่อความปลอดภัยของผู้ที่ใช้งาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นของครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ พานทอง. (2559). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2566, จาก <https://meteepigulthong.wikispaces.com>.
- กรรณิกา ลิมศิลา. (2550). สภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง. ภาคนิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- กัลยกร หอมเพชร. (2552). ทักษะการบริหารกับผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กิติมา ปรีดีดีลิก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษร พัฒนา.
- ภูหารง บุษาลแล. (2559). ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2566, จาก <https://sites.google.com/site/lorheng2/khwam-hmay-khxng-thekhnoloyisarsnthes>.
- เกศสุนีย์ จันทร์ประสิทธิ์. (2557). สภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. ภาคนิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550. (27 เมษายน 2550). ราชกิจจานุเบกษา. 24(51 ง). หน้า 42-47.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ในกลุ่มเครือข่ายนาจะหลวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชธานี, อุบลราชธานี.
- จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, เสาวคนธ์ สุดสวาสดิ์, เฉลียว ฤกษ์รุจิพิมล, ประพีร์ วิริยะสมบูรณ์, สุดา ภิรมย์แก้ว และสุรพันธ์ เพชรราภา. (2551). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- จินตนา จุงใจ. (2560). **การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค หลักและวิธีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาโรงเรียน ประถมศึกษา และเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.**
- จิราพร มีเทพ. (2554). **การศึกษาสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการเรียนการสอนของ ครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. ภาคนิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.**
- ฉัตรนภา ศิริคำใส. (2556). **สภาพการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัย นเรศวร, พิษณุโลก.**
- เฉลียว จงธรรมสุขยิ่ง. (2557). **การสืบค้นสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2566, จาก <http://www.Khaochamao.com/forum/topic-36405.html>.**
- ชัยณสิทธิ์ ชาตรี. (2554). **ประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ เรียนการสอน. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2566, จาก <http://montfort40651.blogspot.com/> 2560.**
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2557). **ภาวะผู้นำร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.**
- ชาญณรงค์ วงสุณา. (2556). **ประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ เรียนการสอน. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/380334>**
- ณัฐชัย ด้วงทองแก้ว. (2554). **การศึกษาสภาพและปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.**
- ณัฐรฎา พวงจันทร์. (2552). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, สมุทรปราการ.**

- ณัฏยาน์ โพธิ์ชาธาร. (2553). **การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., ราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- ดวงกมล กิ่งจำปา. (2555). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงาน เทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- เดโช สนวนานนท์. (2551). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2551). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2547). **หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- Bradford, D. and and Cohen, A. (1984). **A Managing for Excellence: The Guide to Developing High Performance In Contemporary Organization**. New York: John Wiley and Sons.
- Conger, J. A. (1989). **The Charismatic Leader: Behind the Mystique of Exceptional Leadership**. Sanfran cisco, CA: Jossey–Bass.
- Fester, J. and Kettl, D. (1991). **The Politics of the Administrative Process**. New Jersey: Chatham House Publisher.
- Hoy, K. a. M., J. (2001). **Education Administration: Theory, Research, and Practice**. New York: Random House.
- Hunt, R. G. (1971). **Role Conflict Selected Reading and Projects in Social Psychology**. New York: House.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บรูณะชาติ ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2. นายพรเลิศ คำมาเร็ว ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านห้วยลาน
3. นางสาวรุสนันท์ แก้วตา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1

ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)
ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำนวน 57 ข้อ

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาสิ่งใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วิดีโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำการฝึกทักษะการคิดคำนวณ การทำแบบทดสอบใช้ในการสรุปบทเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสอนแทนครูในบางครั้ง และสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน						
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9	ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เนื้อหาบทเรียนจะประกอบได้ด้วย ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ข้อความ เสียง วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน						
12	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
13	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีความถูกต้องแม่นยำ และความเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลธุรการชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดแบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน						
17	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสามารถแลกเปลี่ยน ข่าวสาร ความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่าน เครือข่าย	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
19	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้ เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียน การสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ คลังข้อสอบ งานวิจัยทั้งใน และต่างประเทศ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
20	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษา การใช้งานโปรแกรม SMISM-OBEC, B-OBEC โปรแกรมข้อมูลประชากรวัยเรียน และใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
21	ผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการ สถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษา	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
22	ผู้บริหารมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและ นักเรียนจัดไว้ในห้องเรียนเพื่อความสะดวก ในการใช้งาน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
23	ผู้บริหารการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ ต่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ทำการ ประเมินผลการใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทาง การศึกษาต่าง ๆ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
24	ผู้บริหารมีการรณรงค์ให้ครูและนักเรียน เข้าใช้งานสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และการสื่อสารต่าง ๆ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
25	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง จัดห้องสำหรับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วน และสวยงาม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
26	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาบุคลากรที่มี ความรู้เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบ ดูแล จัดระบบการบริการสืบค้นข้อมูล ทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดคอมพิวเตอร์ สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและ มีระบบการควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพ พร้อมใช้งานและปลอดภัย	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการบริหารจัดการ						
28	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีทีมงานดูแล และรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีและการ สื่อสารเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการใช้ เทคโนโลยีให้แก่ครู	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
30	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีสถานที่สำหรับ เก็บวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
31	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีสถานที่ สำหรับการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
32	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจดู ความพร้อมและความพอเพียงของอุปกรณ์ ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ						
34	ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
35	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
36	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
37	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
38	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยี	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
39	ผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
40	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู						
42	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนา ฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการ เรียนรู้ของครู การจัดอบรมให้ครูพัฒนาการ ใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
43	การจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยี ขึ้นภายในโรงเรียน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
44	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับ การอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตร ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
45	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู พัฒนาตนเอง ผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
46	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและ ดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการ เปลี่ยนแปลงเทคนิคการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
47	การกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมใน เรื่องการใช้เทคโนโลยีในภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
48	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี						
49	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้ เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยี	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
50	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการ ประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
51	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
52	ผู้บริหารสถานศึกษานำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู มาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี						
53	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
54	ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
55	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
56	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
57	ผู้บริหารสถานศึกษามีมีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

→ Reliability

Warnings

Each of the following component variables has zero variance and is removed from the scale: VAR00006, VAR00035, VAR00040, VAR00043, VAR00044

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.807	.942	57

ภาคผนวก ง รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1. โรงเรียนชุมชนบ้านห้วยลาน
2. โรงเรียนบ้านดง
3. โรงเรียนบ้านคำ
4. โรงเรียนบ้านคำบน
5. โรงเรียนบ้านเนินสมบุรณ์
6. โรงเรียนบ้านทุ่งต้นศรี
7. โรงเรียนบ้านจำไก่อ
9. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 46(ดอกคำใต้)
10. โรงเรียนบ้านร่องจั่ว

ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
ของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำเพื่อสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 จำนวน 57 ข้อ

3. ข้อมูลที่รวบรวมได้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และสรุปในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นความลับและไม่ส่งผลกระทบต่อ ใด ๆ กับผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จึงขอความร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์สูงสุดทางด้านวิชาการ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถาม

ไพริณ สุระเสียง (ผู้วิจัย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

(ตอบเพียง 1 ข้อ)

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ () 1. 20-30 ปี () 2. 31-40 ปี
 () 3. 41-50 ปี () 4. 51 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 () 1.ปริญญาตรี () 2.ปริญญาโทขึ้นไป
4. ประสบการณ์ทำงาน จำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ
 () 1. ต่ำกว่า 10 ปี () 2. 10-20 ปี () 3. 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับท่าน (ตอบเพียง 1 ข้อ) โดยแบ่งระดับเกณฑ์การให้คะแนน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ตามความคิดเห็นของท่าน ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1 ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีระดับการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีบทบาทมีระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีบทบาทมีระดับการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ มีบทบาทมีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เป็นตัวกลางในการนำส่งหรือถ่ายทอดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจในการเรียนและศึกษาลึกลงใหม่ที่อยู่นอกกรอบห้องเรียน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วิดีโอ สื่อมัลติมีเดีย และฝึกทักษะจากสื่อบทเรียน CAI, E-book สื่อบันทึกข้อมูลอื่น ๆ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำระบบสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำการฝึกทักษะการคิดคำนวณการทำแบบทดสอบ ใช้ในการสรุปบทเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสอนแทนครูในบางครั้ง และสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย					
ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการจัดการเรียนการสอน						
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียน					
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ สื่อการสอน เอกสารประกอบบทเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดแบบทดสอบ เกมการสอน รวมทั้งการสร้างและนำเสนอชิ้นงาน					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนปกติและนอกห้องเรียน					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เนื้อหาบทเรียนจะประกอบได้ด้วย ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ข้อความ เสียง วิดีโอ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น					
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานข้อมูลการศึกษาต่าง ๆ					
การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอน						
12	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดการเรียนการสอน					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้องแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประหยัดเวลาในการค้นหา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเอกสาร					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเช่น การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลธุรการชั้นเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร ข้อมูลนักเรียน (รายชั้น รายบุคคล) การจัดเก็บแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และการจัดเก็บข้อมูลงาน โครงการต่าง ๆ					
ด้านการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการจัดการเรียนการสอน						
17	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
18	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็นทาง E-mail โครงการ School Net การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่าย					
19	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อมัลติมีเดีย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ คลังข้อสอบ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาการใช้งานโปรแกรม SMISM-OBEC, B-OBEC โปรแกรมข้อมูลประชากรวัยเรียนและใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต					
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
21	ผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนจัดการสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนจัดไว้ในห้องเรียนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน					
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ทำการประเมินผลการใช้ห้องสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ					
24	ผู้บริหารมีการรณรงค์ให้ครูและนักเรียนเข้าใช้งานสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสื่อสารต่าง ๆ					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง จัดห้องสำหรับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นสัดส่วนและสวยงาม					
26	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบดูแล จัดระบบการบริการสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ					
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและมีระบบการควบคุม ดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย					
ด้านการบริหารจัดการ						
28	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีทีมงานดูแลและรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน					
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครู					
30	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม					
31	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีสถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
32	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจความพร้อมและความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง					
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงบประมาณ						
34	ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี					
35	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ					
36	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู					
37	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู					
38	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยี					
39	ผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ1ครั้ง					
40	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ					
ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาครู						
42	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน					
43	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
44	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง					
45	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
46	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการจัดการเรียนรู้					
47	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
48	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					
ด้านการกำกับติดตามการประเมินการใช้เทคโนโลยี						
49	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี					
50	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ					
51	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู					
52	ผู้บริหารสถานศึกษานำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู มาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง					
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี						
53	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบ					
54	ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
55	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม					
56	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน					
57	ผู้บริหารสถานศึกษามีมีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน					

ภาคผนวก ฉ เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน กองบริหารงานวิจัย งานมาตรฐานการวิจัยและสารสนเทศ โทร. 1049

ที่ อว 7308/ว 2652

วันที่ 21 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอแจ้งเลขที่โครงการและผลการพิจารณาโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เรียน นางสาวไพริณ สุระเสียง (นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา)

ตามที่ ท่านได้ส่งเอกสารเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1” (THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS TO SUPPORT EDUCATIONAL TECHNOLOGY USING OF TEACHERS IN SCHOOLS GROUP DOK KHAMTAI 1) นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ได้พิจารณาและมีมติรับรอง และได้ส่งเอกสารรับรองโครงการพร้อมทั้งขอแจ้งเลขที่โครงการของท่าน คือ HREC-UP-HSS 2.2/052/67 เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลและติดตามโครงการของท่าน ขอให้ท่านดำเนินการ ดังนี้

1. แจ้งเลขที่โครงการทุกครั้ง ที่มีการติดตามและสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว
2. กรณีมีการส่งเอกสารใด ๆ เกี่ยวกับโครงการนี้ กรุณาระบุเลขที่โครงการดังกล่าวทุกครั้ง

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ใคร่ขอความร่วมมือท่านปฏิบัติตามข้อ 1 และข้อ 2 ไม่เช่นนั้นทางคณะกรรมการจริยธรรมฯ จะต้องใช้เวลานานพอสมควรในการสืบค้นหาต้นฉบับหรือรายละเอียดโครงการของท่านและอาจทำให้โครงการของท่านล่าช้าได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

น.ส. ส.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ เสมอเชื้อ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
The Human Research Ethics Committee of University of Phayao on Humanities and Social Sciences
19 หมู่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000 เบอร์โทรศัพท์ 05446 6666

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษากลุ่มดอยคำใต้ 1
: THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS TO SUPPORT EDUCATIONAL TECHNOLOGY USING OF TEACHERS IN SCHOOLS GROUP DOK KHAMTAI 1

เลขที่โครงการวิจัย : HREC-UP-HSS 2.2/052/67

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวโพธิณ สุระเสียง

สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กัมมา

สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

วิธีบทวน : แบบเร่งรัด (Expedited)

รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์หากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

ลงนาม

น้ำฝน กัมมา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ เสมอเชื้อ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วันที่รับรอง : 19 ธันวาคม 2566
วันหมดอายุ : 19 ธันวาคม 2567

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ไพริณ สุระเสียง
วัน เดือน ปี เกิด	14 พฤศจิกายน 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2556 ค.บ.(การศึกษาปฐมวัย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
ที่อยู่ปัจจุบัน	50 หมู่ที่ 5 บ้านจำไก่ ตำบลสันโค้ง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 56120
ผลงานตีพิมพ์	ไพริณ สุระเสียง (ผู้บรรยาย). (20 เมษายน 2567). บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของ ครูในสถานศึกษากลุ่มดอกคำใต้ 1. ใน การประชุมวิชาการ บัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 10 (หน้า 519-532). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

